

30834

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. I.

సంపుటము. ౧

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 2 తేది మంగళవారము

ఆ సందనా మ సం వ త్స ర మా ఖ బ హు శ ద్వి తి య ౨

No. 283

సంచిక ౨౮౩

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలవేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల బాపును.
పార్శ్వపుకొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును.
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు ముచిముందు.
సువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.
పంచభాషచీటి మానికొనిన హాసము గలుగదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరింగ్స్ట్రెట్, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుసెట్టివీధి, చెన్న పట్నం.

అత్తలకర్పాటమున కోర్వని

కోడండ ప్రలాపము.

మేమిదివఱలో వైపు ప్రకమును ప్రతిభటుంబము నందు నుండునటుల పంచివెట్టుటకై ఒక్కొక్కా తపాల బిళ్లను పంపువారి కుచితముగా పంపుదుమని ప్రయత్నించుచుంటిమి. వీడసాదలకు కష్టమైయుండుటచేత అక్కడా బిళ్లను పంపువారికి ఈ జనవరి 31 తేదినఱకు ఉచితముగా పంపుదుము. ఈతరుణమునకువృద్ధాచేయకుడు. విశాపియా యాధ్యచరిత్రమునకై జనవరి 31 లోపుగ వేరును రిజిస్టరుచేసికొనువారికి ఒక్కొక్కభాగము తపాలఖర్చులతో 0-10-0 కు పంపుదుము. ఇది మాచుభాగములగులది. కోడండప్రలాపముతోడ యాధ్యచరిత్రప్రకటనను, ఆధ్యచర్యమును పంపగల. ఆసరికిపు ప్రకమును వెలిసదును

చిరునామా:— నుపేరియరు వాచ్ కంపెని.

పోస్టువాళ్ళు 167, మదరాస్

లక్ష్మీకర్ తాంబూల మాత్రలు.

యిందుకన్నూరి, పచ్చకర్పూరము, మంతుమపువ్వు, బంగారు వెండిరేకులు, మొదలగు విలువగల వస్తువులచేత తయారు చేయబడిన గమక మిక్కిలిమీదవాసన, పరిమళము, మనోహరముగలిగి యున్నది. యిది తాంబూలములోగాని, విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొని అక్క, ము, వాయువు, జలుబు, అగ్నిమాంద్యము, కీతలము, దగ్గు, కీతభేదలు, జ్వరము, జలకోషము, చిన్న బిడ్డగుణము, మొదలగు దుర్గుణములను రానివ్వక, నిర్మూలించి మంచిబలుమును ఉపాసని, ధాతుప్రప్తిని కలిగించుటలో అద్భుత చాకచక్యములను చూపించు చున్నది. శుద్ధజనోపయోగము కొరకు వేల మిగుల తక్కువగా నిర్మయించ బడినది. పరిశీలించండి. 1 సీసా వెల రు 0-4-0. 6 సీసాలును 1-4-0. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

జీర్ణ విజయ గుటికలు:—యిది సమస్తవైద్యములు, పులికేపులు, అజీర్ణము, మలబద్ధము, నిన్నిద్రోపము, కడుపుబ్బరము, నొప్పి, వమనము, నోటసిరూకుట, గుండెలమంట, మొదలగువాటిని హరించి మంచిఆకలిని జీర్ణకక్షిని కలిగించును. 25 మాత్రలు. డబ్బీ రు 0-8-0

వి. పి. అందుకో. ఆయుర్వేదసమాజం.

హిందూ-గుంటూరుజిల్లా

విసోదకరమగు తెలుగు నవలలు.

లీలా లేక సురేంద్రనగరము— ఇందు శ్రీల నువ్వోర్త్యము చాపల్యాదిగుణంబులు వర్ణింపబడినది. రు. 1-0-0
యశోధర—ఇం దోకయాదుగి తన మగనివైగల యనురాగమునకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తనీతికివెచ్చును 0-12-0
మనోరమ—మగడు వేటకేగి రాక్షసునొద్ద జీవకొన త: సామర్థ్యంబుచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంధ— అన్నకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తనీతికివెచ్చు సామర్థ్యంతో కథ అ. 0-10-0
పహలోద్దరనాంధ— తమ్మునకు బుధితేక కలహించినను అన్న సహింపలము ననుటకు బోధించును. అ. 0-4-0
అత్తలకర్పాటమున కోర్వనికోడండప్రలాపము.— అత్తలు కోడండను చాధించు విధములగులది. అ. 0-2-0
పల్నాటివీరచరిత్రము:—మహాకవిశివాభిప్రసాదము. అక్కిరాజు ఉమాకాంతముగారి ఉపోద్ఘాతముతో ముడిది 1-0-0
వలయువారు:— కణ్ణాక్ బుక్ డిపో, 6, కెంకటేశ్వరీవీధి, సాహుకారుపేట, మదరాస్.

కస్తూరి.

విషజ్వరములకు, కలరాకు, శుంధికి, బాలింతకోగములకు, వాతములకు. చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు పుష్టిక కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బాగారము కన్న శియమగుటచేతను నవసర గమకములందు వారకులు చుస్తరము. మా డిపోయందలి కస్తూరి, మంచి నితర పదార్థము చేదియును తేర్చబడవు. ఇంతకరకు మాతావు నుండి కొనికవారల కివిషయము తెలిసియున్నది. కొనిన వారొకసారి చరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కఠిన కస్తూరిని గొని మోసపోదు. తులం 1-కి రూ. 30-0-0.

ఆదిపచ్చికాన లేక జిన్న

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూర్ణము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లు త్రోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళ నుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటిదుర్గంధము నేకయుండును. పండ్లు ముత్యముల వలె తెల్లగా నుండును.

అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది. అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరింగ్స్ట్రెట్, బొంబాయి. 6-7 తంబుసెట్టివీధి, మదరాస్.

వేంకటాధ్వరి కవిరచిత విశ్వగుణాదర్యము.

ఆంధ్రపద్య టీకాతాత్పర్య సహితము. ఇందుకు రెగిన తెలుగు పద్యములు, టీక, తాత్పర్యము, ఇతిహాసములు, నిఘంటువులు, అలంకారములు, పంచాంగము. దేవరాజపండితులు వ్రాసిరి. ఇది భరతిఖండమునందలి యాయా బాతులయొ, తెగలయొ, సంఘములయొ, గుణదోషములను గ్రహాసరణి వర్ణనాధోరణి వివరించు గ్రంథము. అనగా నాయా లోకవృత్తిములను కవితామృతమున ప్రతిబింబితములు గావించి దాని వన్నెలచే చిన్నెలుగాఁ జూపునట్టి కృతి. ఈ కవిభామణి పాంకముగా కృతాను విశ్వాకసులనెడి రెండు గంధర్వులు ఆకాశ సంచారలై పోవునట్లు చిత్రించి వారు అచ్చటచ్చట సంచరించుచువును ఆయా వస్తువులందు గ్రహించిన గుణదోషములను వెల్లడిచేయుచుండునట్లు రచించెను. లోకముననుండు వస్తువులన్నియు దోషయుక్తములేకాని గుణైకప్రధానములుగావు. అయినను వానివానికొక దగినట్లు గుణమెక్కువగా నుండినట్లయిన గుణవంతములగును; దోషములు మెండుగానుండిన దోషవంతములగును. కావున చక్కఁగ పరామర్శించి అందలి దోషములను పాటింపక గుణములనే గ్రహించి ఉజ్జీవించెడు మార్గమున వెదకవలయును. ఇది చదివిన బ్రహ్మాది సుబ్రహ్మణ్యముగల తెక్కువస్తువుల గుణదోషములు తెలియును. దీని వెల 2-8-0. దీనిని చక్కఁగ పరిశోధించి మేలైన కాగితములపై అచ్చొత్తించి మంచి కాలికోతైండుచేసి యున్నారము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ.

అనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ్య, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథములు.

అర్కప్రకాశము.

సత్తమ గుచ్ఛము.

అరఖులను బోధించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలకముండియు అరఖులుదీయు నుపాయములను అయరఖులచే లోగసామాన్యమును నివర్తింపజేయు పద్ధతులను, దెలుపు మంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అరఖులు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు బేర్కొనబడిన మూలకలే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వానిగుఱాదులు వివరింపబడినవి.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలనుభవముగల పల్లటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగ నుండునటుల దీనికి సరళముగ నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన కిదవ దెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనిదానము.	రూ. 2-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ. 0-4-0
2. పథ్యాపద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-2-0	8. భేషజ. కల్పము.	" 1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది ఆయుర్వేదమునందు 1915
5. కల్యణశ్రీము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	వస్త్రీకర్మము మొదటి భాగమున వెలువడును.

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాధిపతి:—
12, తంబు శెట్టి వీధి, వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి
156, బ్రాడ్వే. కర్, ఆచార్యుల డి.వి. ఆయుర్వేదాశ్రమం - డి. టి. మదరాస్.

మాతాకృత్య చందాదారులకు మాధవనిదానము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు దూపాయికి నాలుగంటా తగ్గించి యియ్యబడును.

క్యాలండరు.

1915

క్యాలండరు.

* యుద్ధ విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును. *

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం డిపోనార్కిమాడూరూప్యముల నుండులను గొనిన వారలకు విచిత్రము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-4-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-0-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము. *

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీశైలం

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

పి. పి. ఖర్చుల ప్రత్యేకము.

తామరశైలం

వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0 డజను 1-కి 3-8-0

పండ్లపొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 డజను 1-కి 1-2-0

అన్ని వోట్ల విక్రయింపబడును. మంజూ కీటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

10, ప్రేకిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

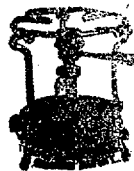
అమృతాంజనము ప్రాచ్యుడే మూలకల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతిప్రపంచము. ఇప్పుడిప్పుడు తయారగుచున్న శ్రోత్రమందుగాను. పదియైదేండ్లుగా దేశమునం దంతటా వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము పోగలవు. ప్రతివారము నెలకు నేలు విక్రయము.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల ఔషధాలను మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న మాకంపెనీ గొప్పదియై, సమృద్ధిమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాఖాతావారు లకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము. సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

<p>100 (detachable) (కబ్బముగల, కట్టము లేని) 2 బర్నరులు సహా యివ్వబడును. ఊరు బల్లెలందిగు నట్టి యుద్యోగియు లకు కడు ముఖ్యము. టిక్ పెట్టె సహాయం</p>	<p>గమనింపుడు.</p>	<p>11 (detachable) చాలాబలిష్ఠమయినది. ఎక్కువకాలం పనిజేయ గలిగినది. మిక్కిలి షాగడ గన్నది. టిక్ పెట్టె సహా వె. రు. 9-8-0</p>
--	-------------------	--

నెం. 45. 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినది. నెం. 11 రు మాదిరిగానుండును. టిక్ పెట్టె సహా వెల రు. 8. నెం. 200 పాకెట్ స్టాప్ చిన్నదియు చెయ్యి ఇమడదు. టిక్ పెట్టె సహా వెల రు. 5-8-0

కే. ఎస్. పి. వీ. జీ, 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, కర్తవ్యులకు ప్రత్యేక పుధరలు యివ్వబడును.

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిస్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, చిత్రాన్నములు, చేయకైదుముగలదు. 2 భాగముందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు కోకిలిరీతి ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయు క్రమముగలదు. నేయేల, శివీల్ పాకమునకు కావలసిన యావత్తుగలదు. ప్రతియింట నుండవలసినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులసహా 1-11-0. పగటియందు కేయిన్నొక్కదినంబు చెప్పిన ప్రస్థావేశపు పదతియొక్క వినోద కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. చెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 2-0-0. మావిలాసము:—

స్టార్ వాచ్ అండ్ కంపెనీ 45 మల్లాసా హెబు వీధి, మదరాసు.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నీయబడును

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

సమృద్ధిమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్రాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

బహు వేగముగాను సులభముగాను పోవునటువంటి బలమైన సైకిలు. 59 రూ పాయలనుండి అమ్మబడును. క్యాటలాగు కావలసిన వారికి పంపబడును.

వాట్సన్ అండ్ కంపెనీ,

154, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఉపన్యాసము.

శ్రీ గురజాడేశ్వరశాస్త్రిగారి మాటల ప్రకారము

ప్రాచీనవిద్యార్థి సంఘసభలో.

ఈ సంఘమువారి ద్వితీయ వార్షిక సమావేశము జనవరి 31 తేదీ సాయంత్రము మాతాపితామహులందరమున జరిగినది. ఈసంఘమేర్పరగబడి రెండు సంవత్సరములు మాత్రమేయైనది.

మధ్యాహ్నము కార్యనిర్వాహక సభజరిగినది పనిచాలించుకొనిన ప్రధానోపాధ్యాయులు లగు స్వామిసాధవ్యుల గారినిగూర్చియును వాఙ్మయసంఘ శాసనముల క్రింద నీశాసనమును గ్రంథస్థము చేయుటయును కార్యదర్శినిగూర్చియును జరిగినది సాయంత్రము బహుజనసభ జరిగినది. ప్రాచీన నవీనవిద్యార్థులు పెక్కుమందిచ్చియుండిరి. గౌ॥ రావుబహద్దరు మోచర్లరామచంద్రరావుపంతులు గారధ్యక్షతనహించిరి. గౌరవ సభ్యులును వ్యాయామార్థులును పెక్కుమంది సభలంకరించిరి. ఆశీర్వాదము లొసంగుచు పెక్కుమంది విద్యావిషయకము లనుగూర్చి యభ్యర్థించిరి.

ప్రారాజ్యకర్త గారి మాటల ప్రకారము మొదట నొకసంఖ్యయైన ప్రాచీనవిద్యార్థి సంఘము యావత్సంఖ్యను జేయుచు కృష్ణారావు గారును వ్యాయామార్థి టి. వి శేషగిరి య్యగారును పాఠ్యనిందిరి. పాఠ కాలవార్యంపగోరుచున్నవారితో విన్నవించగ నేంకట రంగరావుగారు దానిని బలపరిచిరి. 1875 న కీర్తివల నితర విషయముల సభివృద్ధిఆధికముగ కనబడెను. కీర్తివలగు రావు బహద్దరుసింగరాచారిగారి ఆనుగ్రహమున చక్కని మందిరము అభివసించిరి. భోజనవాసగృహము పెద్దకొరతగ నున్నది అని అభ్యర్థించిరి. ఉపాధ్యాయులకు ప్రాచీన విద్యార్థులకు నవీన విద్యార్థులకు అతిథులకు నాశీర్వాదములొసంగబడెను.

హిందూదేశీయకావలికు సంఘము.

పదియవ కేడవసమావేశము

శనివారము (22.1.15) సాయంత్రమున చెన్నపురి లో జాబ్బితవును నెయింటు నేర్చియును పాఠ కాల లో చెన్నపురి ఆర్పివివపుడాక్టర్లు జే. ఎ.లెన గారి యాధిపత్యము క్రింద నీ సమావేశముజరిగినది. భగవంతుడు మహాగురువు(పోపు) నాశీర్వాదించు గాక యవగీతము పాడబడెను. ఆర్పివివపు గారు స్వదేశమునండి సురక్షితముగ మరలి వచ్చినందులకు కార్యదర్శి ఇ. డి. స్వామికన్నప్పిళ్లగారి యనకు స్వాగత మొసంగుచు పుష్పదామయ్యును మొదలు వేసిరి. అభ్యర్థనలు విచిరికిరినసభవారికినియాదుచు ఈయధ్యక్షుననామతృదేశ మగు హిందూదేశ మిష్పటికి తటస్థముగ నున్నదనియును ముందు గూడఁటలే యండగలదనియును మిత్రమండలివారికి విజయము కలుగుటయే నాదేశీయుల యాశయమనియును నుడివెరి.

మొట్టమొదట కార్యదర్శి వార్షిక నివేదికను చదివెను. వత్సరాంతమునకు సభ్యులసంఖ్య 1598 గురు. ఈ అర్థ సంవత్సరమున 85 గురు ప్రకాశము 89 గురు ముద్రితం దిరి. కాన 1494 గురు ముద్రితమున్నది. 859-11-6 జమ మొత్తము. 267-14-3 ఖర్చుమొత్తము. 91-18-3 నిలువ. గత సంవత్సరము నిలువ కిరీతేర్చివో 5895-0-4 మొత్తముగలను.

తీర్మానములు.

సంఘమువారి రాజ్యక్రీరి యధ్యక్షుల తత్సత్వమును శ్రీ రాజప్రతినిధిగారికి విన్నవించు తీర్మాన మొక్కటియును ప్రధాన మతగురువు (పోపు) క్రొత్తగా పితాధిపత్యమును నహించినందు కభినందించుచు వెనుకటి గురువుగా గొసంగిన రీతి నాశీర్వాదముల నొకసం ప్రార్థించుచు నాయనకు విన్నవించు తీర్మాన మొక్కటియును చేయబడినది.

ఉపన్యాసములు.

యధ్యక్షును యధ్యక్షకారణములనుగూర్చి కుంభకోణము వాస్తవ్యులగు టి. యస్. డి. స్వామిమొదలగువారు సంఘమువారు చేయుపనిగురించి తిరుచునాపల్లి వాస్తవ్యులగు డి. కులందనామిప్పిళ్ల టి. ఏ. గారు నువ్వనించిరి.

చెన్నపురిలో కాశీలికు నిలయుమొక్కటి యవసరమని యభ్యర్థించునదివిరి. అందులకు చందాలు చేయబడినది బాతీయ గతవర్తములతో సభమునైనది

చెన్నపురి వడవల్లబ్బు.

చెన్నపురిలో ఆధ్యాత్మకబుద్ధికెడు ఆధ్యాత్మకదిలో శనివారమునాడు (30.1.15) రాత్రి పీరుచేసిన విశోదములు జయప్రదముగ నెరవేరినవి. నదీమార్గమున నదీపరిసరమునను వీరిచిత్రి విచిత్ర దీపికలచే నలంకరించి అపూర్వభోధను కలి

గించిరి. ఈదీపముల కాంతి నదీపరిసరమున విశిష్ట దూరము వరకును వ్యాపించినది. క్లుప్తమునకుట నాసనములు చేయబడి మాపలంకరణ నచట కూర్చుండి యుండిరి. వారికి వెనుక భాగమున బ్యాండువాయింపబడుచుండెను. నదిలో తేలియాడు నౌకనాటకరంగ మేర్పరపబడినది. చిత్ర విచిత్రములగు చీనా దేశపు రక్తపీఠితోను కెద్ద పెద్ద నల్లరి చంద్రబింబములతోను నత్తులములతోడ నాగరంగస్థలములంకరింపబడినది. చిత్రవిచిత్ర దీపికలచే నలంకృతములగు నౌకలసోయగ నున్నటిని మించి యుండెను. నిశ్చలములగు నిర్మలాదకముల ప్రతిఫలించు దీప కాంతు లింతంతరానిదమున గలిగింపబూ నెను. దీపములతోడను పతాకములతోడను పుష్పాలంకారములతోడను నౌకలలో నున్న వారిచిత్ర విచిత్ర వస్త్ర కాంతులతోడనుగూడ నానౌకల యందమును నదికా వలీతరమున నరున్నదిన దీపముల కాంతుల దూరమునకు ప్రవరింపచేసెడిభాగ్యములవలననకలిగిన రామ డేవుకము చాల సమృద్ధికరముగనుండెను. ఇట్లంకరింపబడిన పడకలు 18 గలవు. వారిలో శ్రేష్ఠమును తిలకపడిన రెం టినిగూర్చి పన్నదములు చేయబడెను. ఇంగ్లాండు అనువదనకు మొదటి బహుమానముచేర్చుచు ఆండ్రెస్ మెరి బౌద్ధదేవాలయ మేర్పరచుటవలన దాని కాశీగుణమున్నది. జపాన దేశపు తోటయను పడవకు రెండవ బహుమానము లభించినది. మిత్ర మండలియును నౌక చాల నూదరముగనుండెను. దానివెనుక తేదీకవై ఆంగ్లహతయు నామెమిత్రులును చిత్రింపబడిరి. ఆ యామిత్రులు రమ్యా, ప్రాప్సు, బెల్జియము, ఇండియా, అఫ్రి నివేశములు మున్నగుదేశములు ధరించు మానినవస్త్రము లున్నవడినవి. సమద్రమున భిక్షుమైన నౌక యొకటియును జలాంతర్గామియొకటియును గూడ మాపబడినవి. భిక్షు నౌక కల్పనా సామర్థ్యమున నసమానముగనున్నది. జలాంతర్గామికి పరివీక్షణజ్యోతి నమరుటచే నది యభ్యా జలాంతర్గామియగు ననుభ్రమను కలిగింపజాలినది. మరిన్ని చిత్రనౌకలుగూడ ప్రదర్శింపబడినవి.

మొదటి దోగసానిగారి గీతము మాపలుల పరకలుల గావించెను. స్క్విత్తు కన్యగానమును స్వత్యమునుగూడ కర తాళధ్వనులు మిన్న మట్టునట్లుచేయ గలిగెను. మొత్తముమీద వినోదములు చాలమోదమును కలిగించెను. దీనివలన రాబడి గూడ ననుకూలముగనే యున్నది తెలియుచున్నది ఈధనము బెల్జియను ప్రజల వాధా నివాహమున కంపబడుట పరమోత్తమ విషయము.

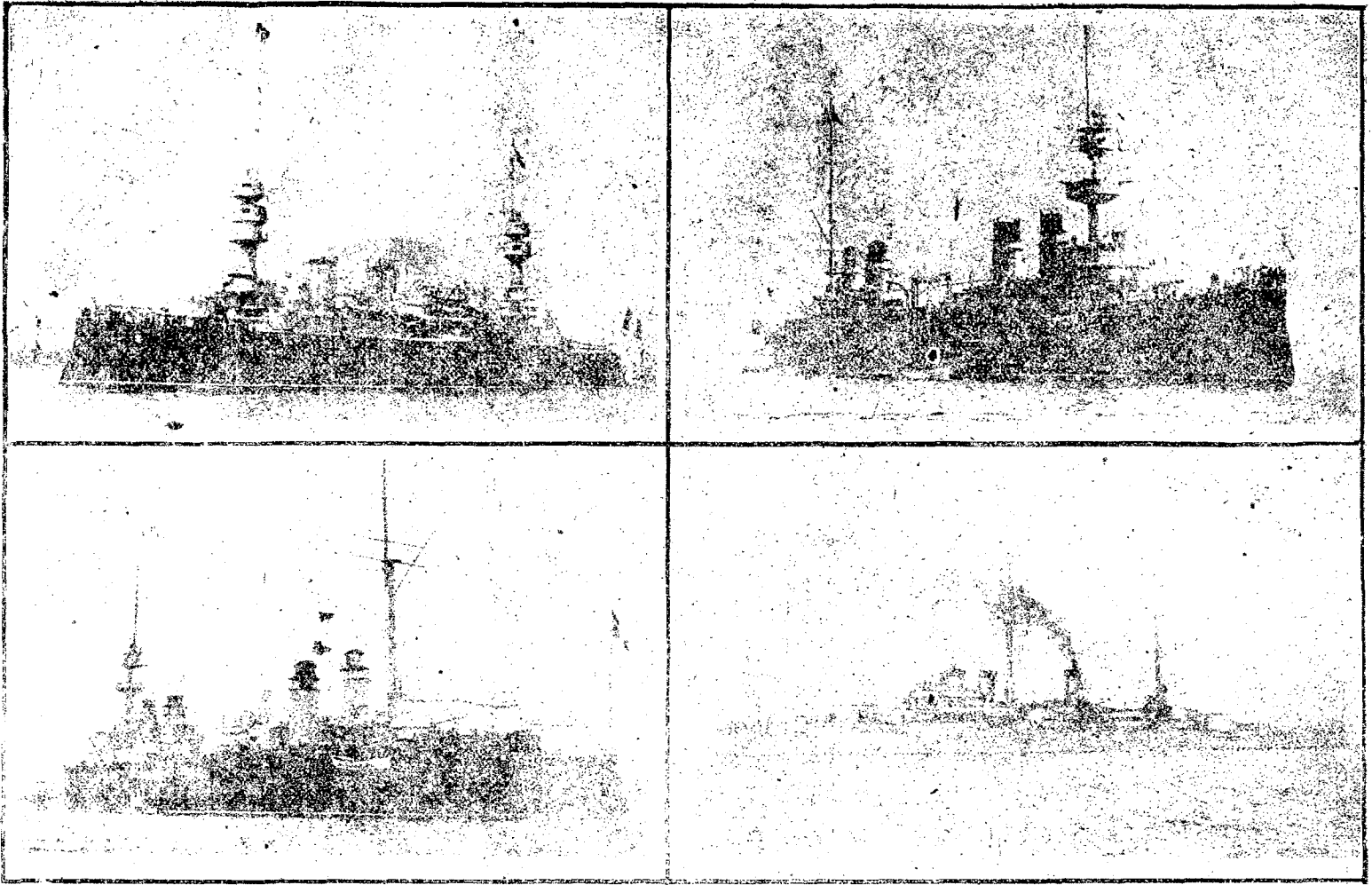
రజస్వలానంతర వివాహపు విలు.

జనవరినెల 30-న తేదీ శనివారమునాటి సాయంత్రా లకు 4-15 గంటలకు ఈ నగరపు మహిళలు బ్రహ్మసమాజ మందిరమున నొకసభ గావించిరి. 81-91 గురు సభ నలంకరించిరి: వినుచున్నారు. వ్యాసువారి సదాశివయ్యగారి భార్య అభ్యర్థురాలుగా నుండి ప్రార్థనాంతరము సభా కార్యము ప్రారంభమయ్యెను. అభ్యర్థురాలును, శ్రీ మతి అలిమేలు మంగమ్మగారును తమిళభాషలో చక్కగా నుపన్యసించిరి. శ్రీమతి ఆచంట-రుక్మిణమ్మగారు ఆంగ్లభాష లో మృదువుధురముగ నీక్రింది యధ్యక్షులవచ్చుట ముచ్చటించిరి. కాస్త్రువులను ఇక్కాలమున నాచరణలో నుంచుకొని యుండువారు హిందువులలో ననేకులు లేరు. కాస్త్రువుల యందు రజస్వలానంతర వివాహమున కంగీకార మున్నదనుట, నిజమే యైనను దాని నాధారముగా గొనుట యత్యవసర ముగాకనించదు. పురాణములలో నత్తులములని పేరుగాంచిన పతివ్రతా భిరోమణులందరును సహధర్మచారిణు లయినట్లును వివాహమయిన వెంటనే గృహిణులుగా తమతమ నిధ్యక్త ధర్మముల నెరవేర్చుట వర్తక లున్నవి. వివాహమనగా నేమియో తెలుపజాలని ఇప్పటి బొమ్మలాటలు నిజమైన వివా హములుగావు రజస్వలానంతరవివాహములచే కన్యలకు పలుకు బడి గలిగి విద్యాభివృద్ధికి మార్గమేర్పడుటే కాక ఆరోగ్యము గూడ సమకూరును. అట్లుగుటచేత రజస్వలానంతర వివాహ విషయమున నేవిధమగు శాసనభోధమున్న న తొలగించుట మేలు. కొందరు అనుమానము కలిగిన దనుటే తగిన కాగ ణము. కావున కాస్త్రుగారి విల్లు ఆమోదనీయును. పితృక్రమితి గాడిచెల్ల రమాభాయమ్మగారిక్రింది యపన్యాసమును ఆంధ్ర భాషయందు వినిపించిరి.

మనము ఇచ్చట చేరియుండునది మఖ్యముగా మనకు సంబంధించిన విషయమును ఆలోచించుటకు అయియున్నది. మనదేశములో పూర్వము ఆదువాండ్రులు అన్ని స్వాతంత్ర్యము లను ఉండెన పెద్దలు చెప్పుకొనగా, వివాహము గ్రంథము లలో చదివినాము. సీత, సావిత్రి, ద్రౌపతి, దమయంతి, మొద

లైనవారిపేర్లనును ఈనాటికినియెందులు సోదరులుభర్తలు గురువులు, ఆచార్యులు, వినిపించుచున్నాను మన హిందువు లలో బ్రాహ్మణశ్రీలు మొదలుకొని అన్ని జాతులువారు? వీరినే గొప్పవలీతల గావించివీరివలెనే ఉండున లెనె లెంచు వీరచేళ్ళే మాటిమాటికి పెట్టుకొనుచున్నాను. వీరు బ్రాహ్మణు లాదుకా, కాలో నేను చెప్పనలసినవలెదు. కాని వీరికంటె ఎక్కువగ పాత్రవలీతమునకు గాని సుగుణములకు గాని పేరు పొందిన బ్రాహ్మణులెవ్వరు కానరాక. మనకు తెలిసినంత వరకు సీత, ద్రౌపది, సావిత్రి ఇంకను పేర్లుచేర్చవలెనంటె దమయంతి, సత్యభామ, రుక్మిణి, వీరందరను అన్ని విధ్యలునేర్చి పెద్దవారై భర్తలను స్వయముగా నిర్ణయించుకొనవలె. ఇట్టి మహాచరిత్రలు హిందూమతమునకు ఆధారభూతులైన వారు నేటికిని మన పురుషుల చేతను, మనచేతను పూజింపబడు చున్నారు వాస్తవ్యులములు ఉండగా మనకు రజస్వలానంతర వివాహములకు ఆధారములు వేలు కాస్త్రువులే? ఆచారములే? తర్కములే? ఆకాలమున, ఉత్తములమున పుట్టిన అట్టి సారీత్యములు స్వచ్ఛగా అన్ని విధ్యలు నేర్చుకొని, ఎదిగి, తమఇష్టమునకు పదవికి తగినపురు షుని వెండ్లియాడి, బలవంతులును, గణవంతులును, వీర్యవం తులును నగు సుపుత్రులు కనుటచేతనే మనదేశము మిక్కిలి ఉన్నతదేశము ఉండుటకు వీలైనది. రానురాను ఉత్తమునాతి శ్రీలకు బాల్యవివాహములు, అతిబాల్యవివాహములు, దాప రిమలచేతి వారి వికాసమంతయు చెడినది. పుడెండెద్ద తల్లులు, పడమూడెద్ద తల్లులు ప్రబలినారు. అబ్బానను నడి చీకటి, ఆవలించుకొని పోయినది. పుట్టుకొనెను పురుగుడు చుట, కష్టమైనది పనితల్లుల ప్రాణములంపురా, మొదలునే ముగియుచున్నది. ఇంతిమారముకూడ రాకముందు భర్తయన నేమో తెలియక పడియుండు బాలికల దుస్థితి నేను నర్హింప నేల? దినదినమున చూచి దుఃఖపడుచునే యున్నాముకదా? రజస్వలానంతర వివాహములు అనభ్యునకుటకు ఇంతకంటె కారణము లేమికావలెన? లోకమున లేనాయనిన అన్ని జా తులలోను రజస్వలానంతర వివాహములే కలవు తుదకు కొం దరు బ్రాహ్మణులలో కూడకలవట! ఒక్క మనబ్రాహ్మణు లలోను కొడుకులలోను బాల్యవివాహములున్నవి. ఈరెండుభా గులే లోకమునకంతటికిని మేలిగాతులనుట వట్టి దంధము. రజ స్వలానంతర వివాహములచేత మనసంఘము చెడిపోవునటు లో లోకములో అందరిని దూషించుట యయినకావలెను, లే కున్న, మనలనే మనము మోసపుచ్చుకొని చెడిపోవుట యయి న కావలెను. అందుచేత రజస్వలానంతర వివాహములు తగ వని చెప్పుట తప్పని నాయభిప్రాయము. ఈవివాహములు నగు పుట సరియనియు బాల్యవివాహములు అన్యములనియు వృద్ధయ పూర్వముగా నమ్ముచు కష్టములు కష్టములని జెడక జెంకపోక, నేటివెసిదెంటు గారివలెను ఇవివరకు ఉపన్యసించిన రుక్మిణమ్మగారివలెను ముందుతమమ్మకమున; ఆచరణలోనికి దెత్తురు. నిజమయినభిక్తిలో మనస్సాక్షిగొలెను పనిచేయునట్టి వారికి అభిప్రాయభేదములున్నవి అకనరమగు కష్టములు కలుగకుండ ఏర్పరచుట ప్రభుత్వమువారికి సంఘ మునకును ధర్మము. ఈధర్మము తీర్చుటకై రజస్వలానంతర వి వాహపుల్లుక ద్వేంపబడినది. దీనివలన రజస్వలలై నబాలికలకు చేయబడు వివాహము వివాహముగా అంగీకరింప బడుచున్నది. అనగా వెండ్లి చేసి కొను వారు భార్య భర్తలని ఒప్పుకొనబడుచున్నారు. విందుభోజనములకు కాదు. ఇచ్చి పుచ్చుకొలుటకు కాదు. పండుగ పర్వములకు కాదు. వీని అన్నిటికిని రజస్వలానంతర వివాహములు చేసికొనవలెనని పిలిచినవిలువుడు, లేకున్న లేదు. విభిన్నముకాని ఆవివాహము చేసికొనటచేత, తిండి ఆస్తికి కొడుకు బాధ్యుడుకాదు, భర్త ఆస్తికి భార్యబాధ్యురాలుకాదు, అని మాత్రము అనకుడు. అను టయేఈవిల్లుయొక్క తాత్పర్యము ఈమాత్రము న్యాయమగు స్వాతంత్ర్యము తమలోతమవారికె ఇచ్చుకొనలేని కొందరు మన సోదరులకు తమకు స్వాతంత్ర్యముకావలెను కావలెననిప్రభు త్వము వారివడుగుటకు నోరెట్లానుచున్నవోదా? వెంచిచెప్ప నక్కరలేదు. ఈవిల్లుతప్పక అంగీకరింపబడవలెనని మీరందరు ను నానో ఏకీభవించు చున్నారని నమ్ముచున్నాను.

విల్లునకు వ్యతిరేకాభిప్రాయములు కలవారందెను యెడల నుపన్యసించ వచ్చునని అభ్యర్థురాలు కోరిరి. ఎవ్వరున లేనం దున విల్లు పత్యమున ననుమతి తెలుపవచ్చునని వేదగా కొందరు లేచి తమకు సమ్మతముని తెలిపిరి. ఇతరులు మా నమ్మము చూచి సమ్మతులను నూచించిరి. అభ్యర్థురాలికి మున్నగువారికి చంప నములతోను, పుత్రదానములతోను, కరతాళధ్వనులతోను సభముగనెను.

ఇటీవల ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునందు ఆంగ్ల, జర్మన్, సెంకాదకములకు యుద్ధము జరిగిన విషయము చమరరులకు విదితము.

ఆయుధమునందు పార్శ్వనలయను, ప్రాగ్మవంటి యుద్ధనాన లీపటమునందు ముద్రించిన వానినలె నుండును.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునందు.

ప్రభుత్వమునందు గురించి విశేషము ప్రాయశఃపర్యంతంబు భావములను మాత్రము ప్రచురించుచున్నాము:—

మన కెక్కువగా తెలియనిదే, మనము గొప్పభావమునకు గురించి విచారించుచు, మనము దక్షిణాంధ్రములన్నిటికంటే గతవిషయములలో వెనుకబడితిమనియు, సుప్రసిద్ధములైన యువకులనుండియు, పరిశ్రమకర్తలనుండియు కృషి, నాణ్యమైనవలకు నడలలేకపోయెడి పంటలుపండు యిష్టమునకు దోహదమై యుండితిమనియు, నోరు, నీరములేని భూమియైతిమనియు, విద్యాభ్యాసములేమియు, నిట్లే కొంతకాలము గడచినందుల నుపశాంతి మనభావ, మతము, మొదలగు విషయములనుండి తెలిసికొని నాయకులు దేశభిమానము, స్వాతంత్ర్యపరాధములు దేశభక్తుడయ్యుమకు, దేశోద్ధారకములగు యువకులను తిరుప్రయత్నములు నిర్విఫలముగ పాగుటకు, తేరుటకు: గతయుగములకంటె యెక్కువగా కష్టములుగల్గుచున్నది, విప్లవమునందలి విప్లవములకు లక్ష్యపెట్టకలరమనగిరి తేరుటకు: నిర్విఫలములు సేయుచుండుటకును భావమును. దేశభివృద్ధి కరములగు మానవులు వాదకట్టుచున్నవి. దేశవాయువలసృజనములు మిక్కిలి యాంక్షాశక్తియు కలదును. ప్రతియాంక్షా శక్తియును నూతన శక్తి వ్యాపించినది. విద్యాభ్యాస లాభక్తియును మహిమను దెలిసికొని ప్రయత్నములు సేయుచున్నారు. దేశములు వారికెంతయు: స్పృహలు కొంతమంది విద్యాభ్యాస లాభక్తియును మహిమను దెలిసికొనలేక, పరమావధి దెలిసికొనలేక మాతృదేశ, భాషాభిమానములేక, దేశభక్తుడయ్యెన పిమ్మట: గాద దేశోద్ధారకములగు మానవుల మిగత శ్రేణులును. విద్యాభ్యాసము లేకుండగిరి కావ్యములు మిక్కిలియుగానున్నవి. వానిలో మెట్లుమొదటిది తోడిపోదురు జనసాంఘికత నున్నారు. కేవలము సేమియో తెలియదు. భాష, మానవ మియో తెలియదు. స్వపరిపాలన, స్వరాజ్యము, స్వదేశస్థులు, స్వాధీనమున సేమియో తెలియదు. ఏదో దెలిసికొనియుండల విద్యాభ్యాసములలో: ప్రయత్నములు వారు చేయుగలరు. అందులకు: ప్రయత్నములు సేమియో: బహుమతి: తేరుట దుష్టము. అందుకు విద్యయున్నచో విద్యాభ్యాసములకు సాహిత్యము కేవలము గావు విద్యయే వ్యాసమునెయనదు. విద్యయే తెలియాలను విద్యనలెను. ఏ విద్యుటకు దేశములలో విద్యాభ్యాస విద్యాభ్యాస భావమున తెలిసికొనవలెను.

భావమున మనము విద్యాభ్యాసము. కేవలమున దేశభక్తియు: విద్యయు? కేవలమునగాదు! ఈవిషయమున

మనము భావము. ఏలయన మనము పరిశ్రమకర్తగా వినుచుండు సంగతులను జ్ఞప్తికి: దెచ్చికొనుచు. ఇంకాండు దేశములలో విద్యాభ్యాసము జూడుదు. యుద్ధనానలలో వారు చేయుచున్న కార్యములు చిరస్మరణీయములు. దేశభిమానము గలవారు వాకే కాని యన్యులకారు.

ఆంగ్లముననే మాతృదేశమునెడి మహామాతను బూజించుట పుత్రులకు ధర్మము. ఏపుత్రుండు మాతను బూజించుటో ఏపుత్రుండు మాతను ప్రేమించుటో, ఏపుత్రుండు దామె యొక్క యజ్ఞముల కేరసావహించుటో, ఏపుత్రుండు దామె యొక్క దీర్ఘాయుష్యము, ఆశం దామెయొక్క పుత్రుండుగాండు. ఆశం దామెయొక్క విరోధియే. ఆశం దామెను గర్హముల పాలు చేసినవారు. ఆశం దామెను మోసకారు. పరమార్థాన్ని గర్హించు. ఆశం దామెను నిండుతురు. దైవము క్షమించును.

నిన్ను బాతుని పిలువబడుచున్నామొక్క యవధును పెక్కు పాప చిత్తించుచు. శిశికాలములో గాత్రవేళ మనము పాలు దులులు చేసికొని మేడలలోను, మిడలలోను, వెచ్చగా నున్న గడలలోను వివసించెదము. గుప్పట్లైన గుప్పట్ల మదతలచేసి చరినాపులకు: తేలికపాటుకు: బ్రయత్నములు సేయుచుము. ఎన్ని బ్రయత్నములు చేసినను మనకు చరినీయమనే యుండును. మనము నిన్ను బాతు లనెడివారిలో నొకని శరీరమును నొక్కటియే కదా! దానికి మారందలు నొక్క కొనెదరుకదా! అట్లైనచో మనకెట్టి చరినీయమో దానికంటె వారి కెన్ని కెట్లు చరినీయముగా నుండునో మారే యాలోచించు. వాండు నివసించునది తాటాటల గుడిసెలో. ద్వారములేదు. గవాక్షములేదు. తినుటకు భోజనములేదు. కట్టుకొన బట్టలేదు. కప్పుకొన దుట్టిలేదు. ద వుడలు నొక్క కొని పోవుచున్నది. ఒడలువలకుచున్నది. చేతులు గాల్లు చల్లపడినవి. ఎక్కువశీతముచే: గొన్ని యవధులు స్యాధిసముఖలేవు. పిల్లలు యెప్పుచుండెరి. పెండ్లము దుఃఖము చే జచ్చుటకు సిద్ధముగనున్నది. ఇటువంటి వానిని: జూచి మన మెట్లు సుఖముగానుండగలము? మనయొక్క మనస్సు యెట్లు దృఢముగా నుండగలదు? అట్టి సమయములో మనము చొక్కాలను దుప్పటిని: గప్పుకొనినను సుఖములేదు వా: దట్లుభావించుచుండ మనమూరకుండుట ధర్మమా? మనము నిర్దిష్టము మయనచో నూరకుండుము. శీతమున్నచో మన మెట్లు మనయొక్క చరినాపులకు: తేలికపాటుచే: వాని చరినీ నాపుటకు: బ్రయత్నము సేయుదుము. వానిని: చదువులేక జనసాంఘికత నున్నారు. పాఠశాలలో: బంపుటకు ధనములేదు. ఉచితపాఠశాలలు లేవు. ధనవంతులు, గొప్పవారు, విద్యాభ్యాసమునెడి గర్హముగలవారు, ఉద్యోగములు వారిని కలిగిజేరియున్నరు. కడుశోచనీయును.

ప్రపంచములో: బుట్టిక ప్రతిమానమునకు సమానమైన హక్కులు, సమానమైన గౌరవము, తీర్తి, విధియుండుట ప్రతివాడు సమ్యక్తమునకు ఒకడు రాజే పుట్టిన సేమి? ఒకడు సేద్యకాడైన సేమి? ప్రతివాడు: రస విధి: లేక ధర్మమును నెరవేర్చుట కే పుట్టి నాండు. అట్లుగాక తాను రాజగుట చే నొక్కరుగా నున్న మానవుల మించ సవారిచేయుట వ్యాధియుగాదు. అది మానవధర్మమునకు: బ్రతికూలము.

ఆంధ్రదేశములోని ప్రతివిషయమును గురించి యాలోచించియుండల, ప్రాసంగికముల మిక్కిలి: పురుగునగుచును. సోదరులారా! మనము మనయొక్క: పురుగునగుచును. మనము మనప్రస్తుతిలో: దేశమునొకటె యెంతయు: త్నము, యెంత స్వాతంత్ర్యము: తేయవలె? తెలిసికొనవలెను. ఎటువంటి సమస్యలను బూర్తి కేయలెనో గ్రహించవలెను.

కావచ్చి: ప్రస్తుత, మానవత్వము “ఆంధ్రమహాజన సభ”లో: చాటు “ఆంధ్రవిద్యాభ్యాస మహాసభ”యను దానిని సాపిం, యాంధ్రవిద్యాభ్యాస దేశభక్తియు, రాజభక్తియు, మాతృభక్తియు, మానవధర్మములు. స్వధర్మములను మహాన భావులచే: బోధించుటకు మిక్కిలి యుజ్జ్వలమయిన కార్యము: తోచుటచే మానోదర విద్యాభ్యాసము, సీసమధ్యను దెలియ పుచ్చుచున్నాము. ఈ మహాజనసభ సాంధ్రమహాజనసభలో: చాటు చుగటకు సాంఘికము వారిని: గౌరవలసి యుండును. ఈసభను స్థాపించుచుండే వారిని: గౌరవలసి యుండును. స్థాపించుపిమ్మట వారిని: గౌరవలసి కేయస్క. రమని: తలచి మానోదర విద్యాభ్యాసము వారివారి యభిప్రాయములను బ్రతికూలమునకు: దెలియపచ్చ గోరుచున్నాము.

ఈవిషయమే విశాఖపట్టణములోని వారెక్కువ శ్రద్ధను దీసికొనవలసియుండును. ఏలయన, సీసమధ్యసాంధ్ర మహాజనసభ విశాఖపట్టణములో: జరుగవలె యున్నది.

సోదరులారా! ఈవిషయమును గురించి యాలోచించుచు తేలికగా: బోనియుండు. ఏదెమన సీసమధ్య: తేయటకు: భూసుకొని కార్యసాధనమును తేయదుమో యాన సమననే మనదేశమాతయొక్క ముఖారవిందము కలకలండు చుండున్లు. అప్పుడే మన తల్లిని మనము ప్రేమించినవారమగుదుము. బుద్ధియును దీర్ఘ వారమగుదుము మానవుల ధర్మమును నడపినవార మగుదుము. దైవమును సరిపో: పాటుకొని నోలరాడించినవార మగుదుము. — ఆంధ్ర విద్యాభ్యాస: గుడిసాటి: సూర్యనారాయణ, తేనుమల్ల, వెంకటరావు, అడివి వాపిరాజు.

స్థానిక వార్తలు.

శ్రీమద్వేదాంతసారములు.
5-వ తేది గురువారము
మృత్యువాదము, వరంగిలంద తొమ్మిదవ
తొలురాతియొద్ద పా. 6-15
దొటన్ చాలికాపాఠశాల, పెంటండు ప్రభు
గారు బహుమతులు పంచిపెట్టటం పా. 5-0
యద్ధనిధి యుత్సవము, ఎలక్ట్రీక్ థియేటరు పా. 4-80
రా. 9-80
6-వ తేది శనివారము
శకునరత్నకసంఘ వర్ధంతి, శ్రీ పెంటండు
ప్రభువుగారి యగ్రాసనాధిపత్యము, పచ్చ
యప్ప కళాశాల పా. 6-0
8-వ తేది సోమవారము
బివెస్ కరీన్ హైస్కూలు, పెంటండు ప్రభు
గారు బహుమతులు పంచిపెట్టెదరు పా. 5-0
9-వ తేది మంగళవారము
తేజీస్ రిక్రియేషన్ క్లబ్బు, పెంటండు ప్రభు
గారి యాజమాన్యమున జరగు సాంకల్ప
రిక సమావేశము పా. 5-0
11-వ తేది గురువారము
సెయింట్ జార్జ్స్ హామస్సు, సాంకల్పరిక
సమావేశము, మ్యూజియము థియేటరు పా. 6-0
12-వ తేది శుక్రవారము
సెయింట్ జార్జ్ ఆంబ్యులెన్స్ పోటీపరి
క్షలు అప. 8-0

దీపముల వేళ:—నేడు సాయంకాలము 6-39
గంటలకును, శేపు ఎల్లండి సాయంకాలము 6-40 గంటల
కును దీపములు వెలిగింపవలయును.

యంగ్ మెన్స్ అమెచూర్ అసోసియేషను:—
వైతికసాంఘిక విద్యావిషయక శారీరకాభివృద్ధి వృద్ధి
యోగసంఘము కడచిన శనివారమునాడు శూళ కుమరప్ప
మొదల () పెం 44 రు స్వహామందు స్థాపింపబడినది.

శిశుసంరక్షక సంఘము:— వచ్చేది శనివారము
సాయంకాలము 6 గంటలకు పచ్చయప్పహాలులో నీ సంఘము
యొక్క సప్తమ వర్ధంత్యుత్సవము నిర్వహింపబడును. శ్రీ
పెంటండు ప్రభువుగారి గ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు. ప్రా
ఫెసర్ గిడ్డిగారును గౌ. న్యాయమూర్తి సి. జి. స్వేస్థరు
గారును సభలో ప్రసంగించెదరు.

అభిషిక్తుల రిఫరీ:—ప్రమాణులగునకల్లలోనొకరగు
వి మాసిలామణిపిల్లగారు హైకోర్టులో దాఖలైన కొన్ని వ్యా
జ్యములను, సభ్యులవాదల సమ్మతిమీద తీర్మానించుచున్నట్టి
గా నియమింపబడినది తెలియజేయుచున్నది. హైకోర్టువారి
కోరిక ననుసరించి యీనాడునునే స్థానిక ప్రభుత్వము వా
రీయవ్యాజ్యమును కల్పించినారు. ఇది తెలుగుసంవత్సరముల
పాటుజరుగును. ఈ క్రొత్తకోర్టు హైకోర్టుకట్టడములలోనే
వెట్టబడునట్లున్నది.

శ్రీరమా మాధవమూర్తుల పృథ్విస్థాపన:—
శ్రీమద్రాజ మహేంద్రవర చట్టము విలసదగుండ గౌతమీ తీర
మందు శ్రీవావిలాల వాసుదేవకామ్రులు గారిచే యిదివరలో
ప్రతిష్ఠింప బడిన శ్రీ విశ్వేశ్వర స్వామివారి ఆలయమునకు
సవ్యపార్శ్వమున శ్రీవిష్ణ్వలయ మొక్కటి మధ్య సర్వయ్య
గారిచేగట్టింపబడినది. తద్దేవాలయమందు యీ సం॥ మాఖకు
2 సోమవారం ప్రభృతిన ప్రతి శుక్రవాహర్యంతము పాంచా
మ్యిక దీక్షా క్రమముగా ప్రతి విధానము ఘ 10-1 నిమిష
మునకు లేవతీయుక్త వివాహము మందు 12-2 విధుడియలకు బ్ర॥
వావిలాల అద్వైత బ్రహ్మకామ్రులవారిచే శ్రీరమా మాధవ
మూర్తుల ప్రతిష్ఠ జరుగవలెను. ఆ మహోత్సవమును జూరు
టకు అనుదినమున వైదికమతావలంబులగు, చాతుర్వర్ణముల
వారు బంధుమిత్ర పరివారములతో స్థావరానాగు గుణ్యముగ
విచ్చేసి శ్రీస్వామివారి నేనించి అమండానందకందళిత హృద
యలై యా యుత్సవానంతరమున తమ తమ సదనములకుఁ
జనిరి. ఇట్లు దేవాలయ స్థాపన ధర్మకర్తలకు భగవత్పూర్వ
మును బహు శ్రమతో ఓషితతో కృషదయమగు లైనను పూను
కొని ప్రతిష్ఠించినవారికిని దయామయుండగు సర్వేశ్వరుండు,
యిటులనే సత్కార్యముల నొనరించుటకు దీర్ఘాయువు నిచ్చి
ప్రోదుగాక! అని ఒక పురవాసిగారు వ్రాయుచున్నారు.

కోర్టువ్యవహారములు.

మదరాసు హైకోర్టు.
మధ్యకర్త స్థానము.
నాశనముగ నీ రాజధాని దొరతనమువారి ప్రస్తావన
మీద నిర్ణయింపబడిన హైకోర్టు మధ్యకర్తవ్యవహారమునకు
వక్తలు మాసిలామణిపిల్లగారు నియమింపబడిరి. వీరి నియామ
కము న్యాయవాదులకును, కక్షిదారులకును సంకృష్టికరముగ
నందగలుగునని యూహింపబడుచున్నది
సెషన్ విచారణ
నిన్నటిదినము ప్రారంభమాయెనుగా? న్యాయమూర్తి
కుమారస్వామి శాస్త్రిగారు విచారణ జరగించుచుండుటను,
నిన్ననే తెలియజేసితిమి. పెన్ఫ్ గౌ. సర్ మాన్య ప్రేజర్,
పోలీసు కమిషనరు ఆర్మిటేజ్ గారులు గూడ సభ్యుడు కోర్టు
లో నుండిరి. మొట్టమొదట కడచిన దినంబరు నెలలో తిరు
వల్లి కేజీయందు కుళ్ళమ్మగృహము మాడేండ్లబిడ్డకు బుజ్జగించి తీసి
కొనివెళ్లి ఆదిధరించియుండిన నగలను దొంగలించి తుడికాబిడ్డను
ఒక బావిలో త్రోసి చంపినందులకై సెషన్ కు కమిటీకొబడిన
నటేశ్వరామణి యను వానిమీది దావా విచారణ ప్రారం
భింపబడినది.
జారరు:— జి. సి. ఆరంప్రాంగు (పోలీస్).
ఆర్. కృష్ణమాచారి, ఎ. జి. పవర్, డబ్ల్యు. ఛాన్. ఎఫ్.
ఆరంప్రాంగు, డబ్ల్యు. జి. మార్, బి. రామరావు, పి.
ఎస్. జాక్సన్, జి. దేశికాచారిగారులు.
శీర్షాదిష్టపత్తును క్రొత్త ప్రాసిక్యూటరు జి. సి. ఆదం
గారు వాదించుచున్నారు. మద్యము పత్తుమున వాదించుటకు బ్యాం
ర్లు జి. కృష్ణారావుగారిని దొరతనమువారు నియోగించిరి.
మదరాసు కార్పొరేషన్ సర్వేయరు వరదరాజమొ
దలి, రాయపేటఅస్సత్రి సబ్ అసిస్టెంటుసర్జెంట్ వెంకటేశ్వర
అయ్యరు, ఆపంపిజేయబడిన పిల్ల తండ్రి రంగనాథమొదలి,
ఈతనిసోదరుడు వినాయకమొదలి మున్నగువారు విచారింప
బడిరి. జారరుకు ప్రకటన వైచారణ కెన్నుకొనబడిన సె
షనుజారరుపోగా మిగిలిన సెషనులజారరు పిలువవలసిన
గాని మరల కోర్టుకు రాబడలేదని తెలియజేయబడినది. కామక్
జారరు బుధవారమునాడు కోర్టుకు రాగోరబడిరి.
పోలీసుకోర్టు
జర్జిటక్షన్.
కడచిన నెల 12-వ తేదిక చాకలపేటలో చిన్న ప్లెయి
మాల్ అనువానితోడ చేరి యునపగొట్టుములను, చేబూని చెడ్డ
తేగి, కిలేదా కియించి మర్దించి తుంటరితనము చేసినందులకు
చార్జి కాబడిన వడివేలు అనువానికి మేజిస్ట్రేటుగారు ఒక్క
సంవత్సరము కఠినశిక్షాను విధించిరి.

రజస్వలానంతర వివాహములు.

I
ఒక ప్రత్యుత్తరము.
అయ్యా,
జనవరి 26 తేదీన ప్రచురింపబడిన ఆంధ్ర దినపత్రికలో
“రజస్వలానంతర వివాహములు” అను కీర్తి కక్రింద మోక్ష
నాథం వేణుగోపాలరావుగారిచే వ్రాయబడిన వ్రాతలు కేవ
లముక్తాన్వయప్రధానములుగా గనబడుచున్నవి. వీరిలేఖనమాద
తా మేమో నేడే వేదాంగము లన్నిటిని పారజదివి నట్లును
తమకు దెలిసినంతమాత్రము ఎవరికిని తెలియనట్లును వ్రాసి
యున్నారు. వీరు నాకు పరిచితులు. వీరికి వేదములలోగాని,
శృతిస్మృతులలో గాని పరిచయ మేమాత్రము లేదు. ఒక్క
శ్లోకమునకైన ఆధ్యము చెప్పగల పాండిత్యముకూడ లేదు.
సంధ్యలువాచ్చింతమాత్రముచేతను, పట్టెడుఅడ్డబొట్టు, బిళ్ల
గోచి వెట్టినంతమాత్రముచేతను పండితుడగునా?
రజస్వలానంతర వివాహములు మార్కనవు లని నుడు
వుచు, వీనికి శాస్త్రప్రమాణము లున్నవిగాని విధులలేనని
వాగ్దాసి నారు. శాస్త్రప్రమాణము లెక్కువో, ఓధు లెక్కువో
తెలియదు. కాటికి కాళ్ళచాచుకొన్న చెప్పుని వత్సగముల
ముదుగులివాడు తిరిగి వివాహమాడుటకు, భార్యయుండగా
నేదో సామయాసి మరొకభార్యను చేసికొనుటకు, మూడు
నాలుగేండ్ల పసిబాలికలకు నెండ్లి:డ్లుచేయుటకు ఏ విధులు
గలవో రావుగారు చెప్పగలరా! ఇవి మార్కనవులలో రజస్వ
లానంతర వివాహములు మార్కనవులలో యోచింపగోరెదను.
“ఆరోగ్యమునకు డాక్టర్లు, వ్యవహారములకు న్యాయవాదులు

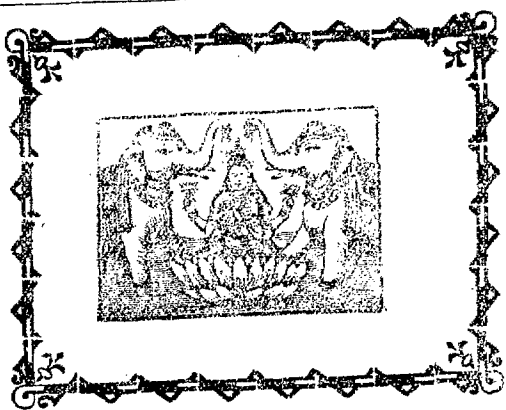
ప్రమాణములుగనున్నట్లు పూర్వాచారవిధులకు ఛాందసులు
ప్రమాణములు” అని వ్రాసిరి. న్యాయశాస్త్రములలో కాలమును
బట్టి మార్పులుగలుగుచున్నవి. డాక్టర్లు మానవ జన్మయులును,
మృత్యువును గనిపెట్టుచున్నారు. అని మాత్రం జనామోక్షమును
గాంచుచున్నవి. శాస్త్రములన్నవి అనేక కాల సంకల్పముల
క్రిందట అప్పటి జనులకనుకూలముగ వ్రాయబడినవి. ఇప్పుడు
మనుష్యులలో చాల మార్పుగలిగినది. నాగరకతమారిగది. రాజ్య
ములుమారినవి. ఇవియవి యననెల మానవుడు అన్ని విషయము
లలో పూర్తిగామారిపోయెను. ఇట్టిస్థితిలో అనాదిశాస్త్రముల
ప్రకారము ఇప్పుడు నడచుటెట్లు? నడచునెడల ఆండుల
విధులన్నీటిని ఆచరింపవలెను. అందుకొన్నిమాన్య కొన్ని
మాన్యచో నెట్లు ఆమోదింపవచ్చును. మొత్తముమీద పూ
ర్వాచారపరాయణులమని చెప్పకొనువారు సయితము శాస్త్రో
బంధునచేసియే యున్నారు. చేయుచున్నారు. నేను శాస్త్ర
విధుల ప్రకారము నడచుచున్నానని వైద్యముతో చెప్పగల
పురుషుడెవడైన ఈ యిరువదన కతాబ్రమునగలవా? నేను అని
యొకరు ముందుకువచ్చిన రానిండుమాతము. మిగిలినవిషయ
ములను అతిక్రమించిని, “లోకోభిన్నరుచి:” ఎవరి యిష్టాను
సారముగ వారు నడచుచున్నారు. మొత్తముమీద ఛాంద
సులు, సంస్కర్తలును శాస్త్రములను అతిక్రమించియే నడచు
చున్నారు. కావున కాలమునుబట్టి మార్పు జేంది తీరవలెను.
“ఏ. బి. సి. డిలలోబుట్టి వెరిగిన జడ్జిలు, పులికాధిపతులు,
ఆనరబిల్లు దివానుహమూర్ష మాటలు ప్రమాణములు గావని
వ్రాసిరి” కాని ఏయెవ్వోగములేని మనశేబుగోపాలరావుగారి
మాటలుమాత్రము కేళ్ళననీయులు కాబోలు! మనకున్న స్వ
ల్పపుతెలివికి జడ్జిలకు, పులికాధిపతులకు తృణీకరింపనా? మన
కట్టి విద్యుదదవులు అబ్బలేదని లోలోన గుండలపిసదేగాని
యిట్లు పెద్దలను నిర్లక్ష్యము చేయవచ్చునా? ఇంతలో రావు
గారు వేదవేదాంగములను పారచదివినారని యెవరును అను
కొనబోరు. శాస్త్రములను అమూల్యగముగ చదువుకొన్న
వారెప్పటికిని ఇట్టి దుడుకువ్రాతలకు గడంగరు. “శాస్త్రములు
తెలియునని చెప్పవారు గృహములలో శుభాదివైదిక కార్యము
లకు పురోహితులను నేలయాకించవలెను” అని వ్రాసిరి.
ఇది చాల తెలివిగల ధర్మసందేహము. పురోహితులను
బిలిచినంత మాత్రముచేత పిలిచినవారు శుద్ధమాధులనియూ భా
వము? అట్లైన మనకు చేతనైన కార్యములన్నిటిని మనమే
చేసికొని తీరవలెను. వృత్తులునశించవలెను. బట్టులుతుకుటకు
చాకలివాండ్రు అక్కరలేదు. ఏవృత్తివారు అప్పత్తినిచేయు
చున్న అందఱికిని సౌఖ్యముగనుండునన్న స్వల్పవిషయము
రావుగారు గ్రహింపలేకపోయారా?

“సంధ్యావందనాది నిత్యకర్మలు నున్నట్లు” రావుగారు
వార్షి వార్షి యిట్టి వ్రాతలు వ్రాయుటకు జ్ఞానధనమును ఆర్జిం
చిగినా. సంధ్యావందనము లాచరించుచున్నారో లేదో వీరి
కెట్లు తెలియును. తమవలె వేలిముడిచేసి, జుట్టులు విరియ
బోసికొని, విభూతి వెండెకట్టులపెట్టి రుద్రాక్షులు త్రిప్పుచు,
అందఱికి వివరమునట్లుచేయునట్టివావ్యాధిస్వములన్నియు భగ
వంతుడు చూడడు. ఇవియన్నియు మనబోటివారికి కావలెను.

ఆచమనమురాదు, సంకల్పములు రావనిచెప్ప రావు
గారు తమకు పూర్తిగా కచ్చునేమో తమకు తాము ప్రశ్నించు
కొనిన బాగుండును.
“రజస్వలానంతర వివాహములున్నవని ప్రమాణములను
జూపుడు” అని వ్రాసిరి. వీరికి మాపినను వానిని గ్రహించు
కక్తి యుండవలెనగా. అదిలేచో గుడ్డివానికి అద్దముచూపి
నట్లుగును. చూపుము, చూపుము అన్న చూపువారెవరు? ఉట్టికి
ఉట్టియన్నారు. తగినవారు అడిగితే, తగినవారు చెప్పదురు.
కాన ఇకనైన రావుగారు పెద్దలను చూలవాడక తమ తావు
చూచుకొని మెలంగుట మేలు.—మోక్షనాథం వేణుగోపాల
రావుగారి పరిచయము.

II
విచిత్రమా? కాదు.
మనసోదరులు కొందరిపుడు! సంఘమును సంస్కరించ
వలెనని యుబాములు పడుచున్నవారు. వారి ప్రయత్నములు
భావికాలమున వారికోరికలకు విరుద్ధఫల దాయకములుగ నుండి
నను సంఘసంస్కార లుప్రతిష్ఠితమహింపవలెనని యెంచికా
బోలు వింతపోకలక బోవుచున్నారు. పోయిన స్వాతంత్ర్యము
నకై పోగాడుచు నదిలభింపకమున్న తమకున్న మతస్వాతం
త్ర్యమునుగూడ నిర్మూలము గావించెడి శాసనములను బుట్టింప
బట్టుపట్టి యున్నవారు. ఈసంస్కారప్రియసోదరులను మన
మేపేరుతో బిలుచుకొనవలయునో తోచకున్నది వీరకూడి

గుండు చంద్రమౌళి,
కార్యేటి నగరము.

ఆంధ్రపత్రిక

1915 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 2 వ తేది

మంగళవారము.

యుద్ధస్థితి.

యుద్ధమారంభమై ఆరు నెలలు గతించినవి. ఏడవ నెల ఆరంభమైనది. కాలముగడచిన కొలది ఫలనిర్ణయము దూరస్థమగుచున్నది. మొదటి మాసాంతమునందు జర్మను యోధులు స్వార్థిను నగరమును సమీపించిరి. రెండవమాసాంతమునం దేబది మైళ్లదూరమునకు వెనుకకు మరలిరి. ఇపు డేడవమాస మారంభమైనను జర్మను సైన్యము లాస్థితియం దున్నవనియె చెప్పవచ్చును. పడమటి రంగమునందు గాదాపు బెల్జియము దేశము సంతను, ఫ్రాన్సు యొక్క స్వల్పభాగమును, తూర్పు రంగమునందు పోలాండుయొక్క రెండువంతులను జర్మను లాక్రమించుకొని యున్నారు. ఫ్రెంచి సైన్యములు ఆల్సేసునందు కొంతభాగమును, రుష్యను సైన్యములు తూర్పు ప్రష్యాయందు స్వల్పభాగమును, ఆస్ట్రియా రాజ్యమునందలి గలిషియా ట్రాన్స్ వాలియానందలి భాగములను, తురుష్క సామ్రాజ్యమునందలి ఆర్మీనియా దేశభాగమును నాక్రమించుకొని యున్నవి. సర్వీయనులు ఆస్ట్రియనుల నోడించినను దానిపైదాడి వెడలుటకు సామర్థ్యమును గలిగియుండలేదు. తురుష్కులు కాక్సుస్ ప్రాంతమునందు రుష్యులచే నోడింపబడినను పారసీకమునందును సూమెజుకాలువ ప్రాంతమునను మిత్రమండలిపై బడయత్నించుచున్నారు. ఆఫ్రికాఖండమునందు జర్మనుల పక్షమింకను సంపూర్ణముగ నోడిపోలేదు. పసిఫిక్ నుహాసము ద్రమునందలి జర్మని దేశములన్నియు పరాధీనములైనవి. హైందవయోధులు పారసీకమునందును, సూమెజు ప్రాంతమునను, ఆఫ్రికాయందును, ప్రాన్సు నందును యుద్ధమును జేయుచున్నారు. ఆసియా ఆఫ్రికాఖండములలోని యుద్ధస్థితి మిత్రమండలికి ప్రమాదకరము గాకపోయినను వారి ప్రస్థానక్రమమున కాటంకమును గలిగింపవచ్చును.

పడమటి రంగమునందు 13,00,000 లును, తూర్పురంగమునందు 10,60,000 లును జర్మను యోధులుగలరని యూహింప బడుచున్నది. పడమటి రంగమునందు 2,00,000 బ్రిటిషు సైనికులును 12,00,000 ఫ్రెంచి సైనికులును జర్మనుల నెదుర్కొనుచుండ వచ్చును. ఏప్రిలు మాసారంభమునకు జర్మనులు 20,00,000 క్రొత్త సైనికులను పడమటి రంగమునందు బ్రవేశపెట్ట నున్నారను వదంతి గలదు. ఆమహా సైన్యమునకు ప్రతిహతముగ బ్రిటిషు సైనికులు 8,00,000 ఫ్రెంచి సైనికులు 12,00,000 సిద్ధమగుచున్నట్లులు తెలియుచున్నది. ప్రస్తుతిము రెండుపక్షముల సైన్యములును సుస్థిరములైన పరిఖలనేర్పరచుకొని పోరుచున్నవి. పరిఖ యుద్ధమునం దేవైపు సైన్యమునైనను నొక్క పెట్టున ముందునకుబోవుటకు గాని శత్రు సైన్యము నావరించుటకు గాని యవకాశములుండటకు ఏలు

గలుగదు. అందువలన న్యూపోర్టునుండి ఆల్సేసు వరకునుగల 350 మైళ్ల యుద్ధ ముఖమునందును నెట్టుకు యుద్ధముజరుగుచున్నది. జర్మను సైన్యము లతాకునకు మిత్రమండలి సైన్యమును మిత్రమండలి సైన్యముల యెదుర్కొత్తునకు జర్మను సైన్యములును ముందు వెనుకలకుబోవుట సంభవించుచున్నది. ఇప్పుడు ఈ ప్రెసు, లాబాను, స్వాయిసన్సు, ఆగ్నోనుస్థలము లందిట్టి పెనుగులాట జరుగుచున్నది. కాని సంగ్రామ స్థితి మిత్రమండలి కనుకూలముగ నున్నది. జర్మనులనంకల్పము నెరవేరకుండుటయును, సైన్యములు దక్కమగుటయును, సంభవించు చున్నది. పడమటి రంగమునందు మిత్రమండలి సైన్యములు జర్మను సైన్యముల నోడించుటకు రెండుమాత్రములు గలవు. మొదటిది ఆల్సేసుమార్గమున జర్మను సైన్యముల రాకపోకల కడ్డుపడి యోడించుట. రెండవది బెల్జియముతీరమునుండిచొరబడి జర్మను సైన్యముల రాకపోకల కడ్డుపడి యోడించుట. ఈపరిస్థితి నూతనాంగ్ల సైన్యదళములు స్వీడ్మెనపీమ్బుట సంభవముగా వచ్చును. కాని ఈబోపుగ జర్మను సైన్యములు 25,00,000 వరకుగూడి మిత్రమండలి సైన్యముఖము నేప్రాంతమునను భేదింపయత్నించ నున్నట్లులు తెలియుచున్నది. ఆప్రయత్న ఫలము నిపుడు నిర్ణయించుట దుస్సరము.

తూర్పురంగము నందు రుష్యను సైన్యములు తూర్పు ప్రష్యాయందు టిల్లిటుగుంటి నెన్ను వరకును వ్యాపించినవి; పోలాండునందు సందిగ్ధస్థితి యందున్నవి; ఆస్ట్రియానందలి గలిషియాలోని డూక్లా లై పాపు కనుమలవద్దను విజయమును బొందినవి; కాక్సుస్ ప్రదేశమునందు తురుష్క సైన్యముల నోడించినవి. తూర్పురంగమునం దాస్ట్రియనులు గలిషియానందు సంపూర్ణముగ పరాజితులై క్రాకొవ్వువడినపుడు గాని రుష్యుల పరాక్రమము జర్మనులపై బ్రసరింప జేయబడజాలదు. మిత్రమండలి యూహించు నటులు రుషీనియ శీఘ్రముగ యుద్ధమునకు దిగిన ఆస్ట్రియనుల పరాజయ ముద్భవము. లేనిచో తూర్పురంగమునందును ఫలనిర్ధారణమును జేయుటదుస్సరము. జర్మను సైన్యబలములు తూర్పుపడమటి రంగములందు విభజింపబడునటులు రుష్యను సైన్యబలము ప్రష్యా, పోలాండు, గలిషియా, కాక్సుసులందు విభజింపబడుచున్నది. రుష్యను సైన్యముఖము 500 మైళ్లు వ్యాపించియున్నది. ఒత్తిడివలన జర్మను సైన్యబలము లొక ప్రాంతమునుండి వేరొక ప్రాంతమునకు మరల్చబడవలసి వచ్చినట్లులు రుష్యను బలములును మరల్చబడవలసినవగుచున్నవి. కాని జర్మనిదేశ మంతయును రుసులు మార్గములచే నట్లుకొని యుండుటంజేసి వారలకా కార్యము సుకరమును, రుష్యా దేశమునందు రైలుమార్గములు తక్కువగనుండుటంజేసి వారలకా కార్యము దుష్కరమును నగుచున్నది. ప్రస్తుతము తూర్పురంగమునందు జర్మను సైన్యములు 10,00,000 ఆస్ట్రియను సైన్యములు 10,00,000 రుష్యను సైన్యములు 25,00,000 ఉండవచ్చును. తూర్పురంగ ముఖమంతయును రేగడి బంకమట్టితోను మంచుగడ్డలతోను నావృతమై యున్నది. ఆస్ట్రియను లోడుటయును రుష్యను సైన్యములు విశేషముగ గుమిగుడుటయును సంభవించనంతవరకును పోలాండునుండి కందకములందు సుస్థిరవాసముల నమర్చుకొనిన జర్మను సైన్యములను వెడలగొట్టుట దుస్సరము. సూమెజు కాలవ ప్రాంతముల నిటీవల తురుష్కులు బ్రిటిషు సైన్యము చే ఖులీవద్ద నోడింపబడిరి. ఆరంగ ప్రస్థాన పరిణామము ముచ్చుండు తెలియవలసియున్నది.

జర్మను విమానము లాంగ్ల ఫ్రెంచి పట్టణంబుల మీదను బాంబులను వేయును ద్రవ్యనాశమును

ప్రాణనాశనమును గలిగించుచున్నవి. మిత్రమండలి విమానములును ఎస్సెను, కూక్జా వెను మొదలగు జర్మను పట్టణంబులపై బాంబులను గురిపించి యుద్ధసాధనములకు స్వమును కలిగించుచున్నవి. ఉత్తరసముద్రమునం దిటీవల జరిగిన నౌకాయుద్ధమునందు జర్మను నౌకలు నాశనమునొందినవి. జర్మనులు మిత్రమండలివాణిజ్యనౌకలను సముద్రము జలాంతర్గా మినులతో ముంచివేయ నారంభించిరి. జర్మను, ఆస్ట్రియా దేశముల యార్థికస్థితిని యథార్థముగ నిర్ణయించుటకు దగినసాధనములు లేవు. ఆహారపదార్థములు ద్రవ్యము ఇంకొక యేటి వరకును జాలియున్నవని కొందరును, నరుదగు చున్నవని కొందరును, నభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఏయభిప్రాయము నిజమైనను జర్మని ఆస్ట్రియా రాజ్యములు దేశమునందలి యాహారపదార్థములను రాజాధీనము నందుంచుకొని నటులు ప్రకటించినవి. ఆ ప్రకటన భావాత్మకము ముందు తెలియగలదు. యుద్ధారంభమునందు ఫిరంగులు, గుండ్లు, మంచు, బుల్లుమొదలగు యుద్ధోపకరణములు జర్మనులకు విరివిగ నుండుటయును మిత్రమండలికి తక్కువగ నుండుటయును సంగీకృతమైనది. ఇపు డావారలే కయె మిత్రమండలియును చాలినంత యుద్ధసామగ్రినిగలిగి శత్రువుల శతఘ్నుల నెదుర్కొన జాలి యున్నది. జర్మనులు విజయకాంక్షతో నిర్లక్ష్యముగ సైన్యములను యుద్ధసామగ్రిని నష్టపెట్టినారు. యుద్ధసామగ్రిలో విశేషభాగమును 20,00,000 సైనికులును, నష్టపడినటులు వదంతిగలదు. ఆనష్టములను పూర్తిచేసికొని క్రొత్తసామగ్రితోను క్రొత్తసైనికులతోను కొన్నిదినములలో జర్మనులు తమశౌర్యప్రతాపవిజృంభణమును జేయనాయత్త పడుచున్నట్లులుచిహ్నములు గన్పట్టుచున్నవి. మిత్రమండలియును నాప్రయత్నిముల సంతము నొందించుటకు సిద్ధపడుచున్నది. వసంతాగమమున సంసిద్ధమగు సైన్య నివహంబులకు గొప్ప యుద్ధములు జరుగనున్నవి. కాలముగడచిన కొలది, బలము, సదుపాయము, సహాయము, కాలము, మిత్రమండలి కనుకూలముగను శత్రుమండలికి బ్రతికూలముగను నుండునని నమ్ముటకు ప్రబలమైన కారణములు గలవు. లోకమంతయును యుద్ధోప సంహారమును శాంతిస్థాపనమును నిరీక్షించుచున్నది.

ఈనగరమునందలి రాజధాని కళాశాలలో నాంగ్ల పండితులుగానుండిన ఎచ్. మాకింటాపు గారు నేటిదినము మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు మొదడు జర్మనుచే మృతినందిరిని తెలియపర్చుచున్నది. వీరు కొన్ని సంవత్సరములుగా భీష్ము కళాశాలలో పనిచేయుచు ఆంగ్ల సాహిత్యమున విక్కిలి సమర్థులనిపించుకొని తమసహృద్యులకు మాత్రమే గాక విద్యార్థులకునుగూడ ప్రేమాస్పృహలయ యుండిరిని వినుచున్నాము. రాజకీయ కళాశాలలోనుండి ఆంగ్ల పండితులయి విద్యాధిరంజకులుగా నుండువారు విక్కిలి తక్కువయగుటచేత ప్రాఫెసరు మాకింటాపుగారి మరణమునకు ఆతని విద్యార్థులు సహృద్యులు మాత్రమే కాక దక్షిణ ఇండియాలోని విద్యాధిమారులందరును వగచుచున్నారనుటకు సందేహములేదు. రాజధానికళాశాల, ఆతని శౌరవాత్మక నడుమూయబడినది. ఆతని యాత్మకుశాంతి యగుగాక.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు.

బ్రిటీషు సైనికునికి చెప్పులుతగులుట.

లండను ఫిబ్రవరి 1:— జిండు ఇంసీరియల్ సర్వీసు లోని మేజరు జనరల్ సతాసింగుగారికి తూర్పుఆఫ్రికాలో గాయములు తగిలెను.

ఫ్రాన్సు

గ్రాండు డూక్ పైబడుట.

లండను జనవరి 31:— గ్రాండు డూక్ వైబడినవారిలో చాలభాగము మొరాకో దేశీయులను ఆఫ్రికా దేశీయులను గలరిని డెర్లినలో జేయబడిన ప్రకటనమునందు నూచింపబడినది

పరాసు అధికారుల ప్రకటన

లండను ఫిబ్రవరి 1:— ప్యారిసు. నేటి ఉధృష్టమైన మిట్ట ప్రకటించబడినది:— ఉత్తర ప్రాంతములో ముఖ్యముగ తీవ్రమైన ఫిరంగుల యుద్ధము జరుగుచున్నది ఇప్పటినుక అగ్నేయ భాగమున జర్మనుల కాల్పులను మట్టించుటకు చూచినది కాని, మేము ఫిరంగులను జేయుటలను మర పదాతులు తల పడుటలను వెంటనే ఓడించివేయబడిరి. ఎయిసనది సేనా ముఖము నందంతటను, మేము ఫిరంగులను కాల్చి జయము పొందితిమి. మెనుటు, లెసు హక్కుకు వాయవ్య భాగమున, మే మొక చిన్న యడవిని పట్టుకొంటిమి. ఇక్కడి మాస్సాను లను బలపరచుకొంటిమి. ఆగ్నేయలో జర్మనులకు చాల నష్టము కలుగుటలకు, శాంతముగ నున్నది.

లండను ఫిబ్రవరి 1:— ప్యారిస్:— విశేషము లేవియు లేనని, పరాసువారు తెలియజేసిరి.

రుష్యా

రుష్యావారు ముందునకు బోవుట

లండను ఫిబ్రవరి 1:— వెర్సాల్స్:— గాచినుకును పిల్గ్రైంలకు నుత్తరమున జరుగుచున్న పోరాటమునందు రుష్యావారు ముందునకు బోవుచున్నారని ప్రకటించబడినది. తీవ్రముగ పోరాటము.

విప్రులనడికి వెలుపలి యెద్దుల వార్త ముఖ జిల్లాలో శనివారమునాడు తీవ్రముగ పోరాటము జరిగెను. రాత్రి యందు మనము జర్మనీవారివైబడి వారు జనవరి 19 తేదీని స్వాధీనపరచుకొనిన కందకమునుండి సన్నీలతో బాడిచి వారినిదరిమితిమి. కాల్చెతియూ పర్వతములందు పోరాటము జరుగుచున్నది. మన సైనికులు లెజుముగ నున్నది. మన సైన్యమునందలి వెలుపలి భాగము ముందునకు బోవుచున్నది.

ట్రెబిజాండుపై రుష్యావారుపడుట

లండను, ఫిబ్రవరి 1:— ట్రెబిజాండుపై రుష్యావారి ట్రెబిజాండునాయకుకటికటి పైనికులగృహములను పదార్థసంచ యమును ధ్వంసముజేసెను. పైనికులు పారిపోయిరి.

రుష్యావారియేర్పాటు

తూర్పుప్రస్థాన జయించుట.

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 1:— పరమోనీరుప్రతిక లండను విశేషముడిట్లు తెలిసంపుచున్నాడు. తూర్పుప్రస్థాన జర్మనీ వారి పై రుష్యా వారు బడుట ను గూర్చి వ్రాయుచు ట యి మున్న ప్రతి కా వెల్లె గ్రాడు వి శే ష కు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. మానుఆక్ సరస్సుల ప్రాంత తేతములందు జర్మనీవారి సార్వభౌమ జేరి వారి నోడించి తూర్పుప్రస్థాన జయించుటకు రుష్యావారులోచింపుచున్నా డనుట స్పష్టము. విప్రులనడి కుత్తమునందున్న తమ వైస్య ములకు రుష్యావారు మూవాన దాటి నడిపించుటలను ట్లిక్ సిట్టున కుత్తమున వారి వైస్యములు ముందునకు వచ్చుటల నను వారి యుద్ధేత్యమిదియని తెలుసు. ఈ కార్య నిర్వహణము ను విశ ప్రకటించునందు మూడుట క్రింది హేతువులుగాన జరుగుచున్నవి. పైనికులును ఫిరంగులను దాటి పోగలిగినట్లు నిమోకనది గడ్డకట్టియందుట, నవీమాల్వానదికి వరుటి ప్రదేశమునందు జరుగుచున్న పోరాటము మూలమున కొయిని గొల్పబడుచున్న పైనికులు నిస్సహాయులుగా నుండుట, పద ముట రంగమునను, పోలాండు నందును గలిసియా

యందున్న జర్మనీవారి పై నికుల లో గొందరిని మర త్పట. హంగేరిపైనికుల బలపరచుటకై విప్రులనడికి పద ముటనున్న తమ పైనికులలో చాలమందిని జర్మనీవారిపైన టకు తగికారణములున్నవి. మాను ఆక్ సరస్సులదాటి రుష్యా వారిని రాకుండ జేయుటకు జర్మనీవారు పశ్చిమరంగమునుండి పైనికులను దెప్పించవలసి యుండవచ్చును.

రష్యను అధికారుల ప్రకటన

లండను ఫిబ్రవరి 1:— వెల్లె గ్రాడు-సోఫియా యుద్ధము జరిగినతరువాత టర్కీవారు చాలనష్టమునుపొంది ట్రాబ్రిజుకు పారిపోయిరి. శనివారము సాయంకాలమురషియనులు ట్రాబ్రిజు పట్టణము ప్రవేశించిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికా

తూర్పుఆఫ్రికాలో యుద్ధము.

ఒక పైనికుడు చెప్పుచుండుట.

బొంబాయి జనవరి 31:— బొంబాయినుండి తూర్పు ఆఫ్రికాలో యుద్ధముచేయుటకు వెల్లెన ఒక పైనికుడు ఆఫ్రి బరు 6-వ తాళిఖున జరిగిన యుద్ధమునుగూర్చి తనతండ్రికి ఇట్లు వ్రాసెను:— ఆఫ్రికాదేశపు సేన, జండ్ సేన, మాసేన కలిసి శత్రు వులమీదికి వెళ్లితిమి. మాకు యెడమవైపున పంజాబు సేన యుండెను వారివద్ద రెండు వెద్దఫిరంగులకలవు శత్రువులను మీద అగ్నివర్షమును కురిపించిరి. పూర్వము దక్షిణఆఫ్రికాలో బోయరుయుద్ధమును చూచిన పైనికులకుడ, అబ్బా యింత అగ్నివర్షమును ఎన్నడును చూడలేదని చెప్పినారు. శత్రు సేన ర బ్బరు తోట ల గుండ ముందుకు వచ్చుచుండెను. ర బ్బరు చెట్లకు 5 అడుగుల యెత్తు వరకు రంధ్ర ములు పడియుండెను. దీనిని పట్టిచూడగా శత్రువులు విపరీత ముగ తుపాకులు కాల్చినట్లు లోచుచున్నది. మా సేనలో ఒక్కరికిని దెబ్బలు తగిలలేదు. మేము శత్రు సేనపై పడితిమి. వారు అతివేగమున వెనుకకు వెళ్లిరి. మా సేనలో ఇద్దరు చని పోయిరి. 12 మందికి దెబ్బలుతగిలెను. దెబ్బలుతగిలిన వారిలో సగముమంది ఉద్యోగులు. మా సేనకు యెక్కువనష్టము కలు గకపోవుట గొప్ప ఆశ్చర్యము. శత్రు సేనలో 150 మంది చని పోయిరి. శత్రువులు వారి ఆచారమును బట్టి గుంపుగా వచ్చి మామీదపడిరి. ఈ కారణమువలననే వారిలో యెక్కువ మంది చనిపోయిరి. యుద్ధము గంటసేపు జరిగెను. మేము తిరిగి మా కందకములకు వచ్చునప్పటికి చీకటిపడెను. నాటి రాత్రి 12 గంటలు మొదలు రెండుగంటలవరకు సేను గంట కొక కాపలావానిని ఏర్పరచవలసి వచ్చినది. ఇచ్చట దోమల వాధ విపరీతముగలచే నిద్రపట్టెను. మరునాడు మాలో 800 మంది బయలుదేరి శత్రువులబాద కనుగొనలే ననియు వీలగువత్తుమున వారివైబడి యుద్ధముచేయలేననియు రిమైన్లువెల్లితిమి త్రోవలో యెక్కుడమాచినను పైనికుల శవ ములు, సగముపాతివెట్టినది, అగపడెను. పైనికులు పారజేసి కొనిపోయిన యితరవస్తువులబాద అగపడెను. దీనిబట్టి చూడగా శత్రు సేన వేగముగ పారిపోయినట్లు లోచుచున్నది. అప్పటినుండి శత్రువులు యెక్కుడుగ చెప్పడో అని చూచిచూచి మాప్రాణము విసుగు ఎత్తినది.

జర్మనీ

కెయిజరుగారు బెర్లినుకుబోవుట

లండను జనవరి 31:— పశ్చిమరంగమునుండి జర్మనీ చక్రవర్తిగారు బెర్లినునగరమునకువచ్చిరి.

గొంతుకుతిరిగి జబ్బుచేయుట.

జర్మనుచక్రవర్తిగారికి తిరిగి గొంతు జబ్బుచేయుటవలన బెర్లినునగరమునకు వచ్చియున్నారట.

ఆస్ట్రియా

ఆస్ట్రియా హంగరీ మంతి

గర్వము చక్రవర్తిగారితో మాట్లాడుట.

లండను ఫిబ్రవరి 1:— డెన్బుల్ మెయిలు ప్రతికకు కోశెను పోగను పట్టణమున క్రిందితంతిపాత్ర వచ్చినది:— ఆస్ట్రియా హంగరీ రాష్ట్రపు మంత్రులలో శోకరగు బారిస గారు జర్మను చక్రవర్తిగారిని దర్శించి మాట్లాడినట్లు డిట్లు

సంగతి సందర్భములను తెలియజెప్పిరి:— ఆస్ట్రియా దేశపు సైనికులు లనుకూలముగ లేవు. బుడపెట్టు నగరము మీదకా రువ్యనులు రాకుండచేయుట చాల యశనము. బరోపాలో కొన్ని గావ్త్రములకు యిప్పుడున్నంత ఆయుధసామగ్రి లేకుండ చేయవలసివచ్చినను సరే, అందరికి అనుకూలముగ సుధి ప్రయత్నములను చేసిన వాగుండును. రాష్ట్ర విభజన విష యమై కూడ కొన్ని సలహాల నిచ్చుచున్నాను. మీరు చెప్పి నట్లు సుధి చేసికొనిన యెడల జర్మనీకి గొప్పనష్టము వచ్చును. అప్పుడు ఆంగ్లేయ నాకాదేశము ప్రపంచమునంతను గడగడ లాడించు స్థితిలోనికి వచ్చును అప్పుడర్మముజానీతిజ్ఞులు సమా ధానముచెప్పినారు. అప్పుడు బారిస గారు యుద్ధముజరుగుటకు ఒప్పుకొనిరి. వసంతకాలములో హంగరీకి సాహాయ్యముగ పడి లక్షలమంది సైనికులను పంపుటకు జర్మనులంగీకరించిరి. ఇది గాక 15 లక్షలమందిని ఫ్రాన్సులోని రణరంగమునకు పంపు దురు. వీరు ముత్రమండలివారిని అణగ ద్రొక్కుటకు ఆఖరు ప్రయత్నము చేయుదురు.

అమెరికా

డానియాస్టీమరు.

రోటరుడాముకు బయలుదేరుట.

లండను ఫిబ్రవరి 1:— డానియాస్టీమరు విన్న న్యాయా ర్కులో బయలుదేరి రోటరుడామునగరమునకు వచ్చుచున్నది.

బొంబాయి

ఒకకూలి హత్య చేయబడుట.

హెడ్డుకానిస్టేబులు విచారింపబడు చుండుట.

పూనా ఫిబ్రవరి 1:— విసారాము అను కూలిని హత్య చేసినందునకై హెడ్డుకానిస్టేబులు డేరుములు సాలామును అను నతడును, ఇద్దరు ఇటుకపనివాండ్లును నెవన్న జడ్జిగారివలన విచారింపబడుచున్నారు. విసారాము కడచిన డిసెంబరు 26 వ తేదిరాత్రి మొదటి ముద్దాయి యింటిలో హత్యచేయబడినట్లు ముద్దాయిల వాఖ్యాలములను నేడు జడ్జిగారు దాఖలు కొనిరి.

దేనియలు వాఖ్యాలము.

కోర్టువారు జేసిన ప్రశ్నకు దేనియలు సమాధానముగ నిట్లు తెలియజేసెను:— సాండ్సువార్త ప్రభువుగారి యాక్ ఠింత 12, 13 సంవత్సరముల క్రిందట పోయినది. బొంబాయి దీనిని భోపడి గ్రామములో సమ్మిశేయుట కేర్పాటుచేసికొను చున్నట్లు నాకుతెలియవచ్చి డిసెంబరు 20 వ తేదీని సేను అక్కడకు వెళ్లితిని. ఈ గ్రామము కిక్కిరి అవతలనున్నది. తొమ్మిదిన్నరగంటల వైలుమీదనేను పూనావచ్చితిని. 10-40 గంటల కిల్లుచేయకొంటిని. కొన్ని దినములకువిసారాముచనిపోయి నట్లు తెలిసినది. విసారాముబట్టలను సేను తగులవెట్టి యుండ లేదు. పనివాండ్లుచలిమంట వేసికొనుటవలన బూడిద యేర్పడి నది కాని మరియొకటికాదు. సాతగోడకూలి విసారాముచని పోయినట్లు తక్కిన ముద్దయలిద్దరు నాతో చెప్పినారు. తక్కిన ముద్దయలిద్దరు తామిదికరలో తెలిసిన సంగతులనే యిప్పుడు కూడచెప్పిరి. సేను వాయిదా జేయబడినది.

హాజి యాత్రికులు.

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 1:— సాను-వికాబా సంఘమునా రిట్లు తంలివార్త నిచ్చుచున్నారు:— జనవరి 30 తేదీని అక్కరు అను స్త్రీమరు 1,200 మంది హాజియాత్రికులను తీసికొనివచ్చి నది. వీరిలో 17 గురు దారిలో చనిపోయిరి. ఒకడు మసూచి కము తగిలి వచ్చినాడు. ఆశ్చర్యకరముననుండియు బాధారి నుండియు బంగాళమునుండియు వెల్లి పయాణికులు వచ్చిరి. ఇంతవరకును 18078 మంది వచ్చియుండిరి. వీధిపాండు చాల మంది మసూఫరు ఖానాలోనున్నారు. లోనాయన స్త్రీమరు మీద చాలమంది ప్రయాణికులు వచ్చెదరు.

చీహారు

చీహారు హైకోర్టు

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 1:— చీహారురాష్ట్రమునకు కొత్త హైకోర్టు ఏర్పరచు పనిప్రత్యేకము. పి. యస్. కాటు. వి. సి. యస్ గారికి ఒప్పజెప్పిరి. కలకత్తా హైకోర్టునుండి చీహారు కోర్టుకు యంతమందిని బదలాయించుటకు వీలున్నదో కనుగొను టకు వీరు గడచినవారకు కలకత్తాకు దయచేసిరి. చీహారు, ఒకస్సా పరగజాలనుండి కలకత్తా హైకోర్టుకు అప్పీలుకువచ్చు: క్రిమినల్, సివిల్ కేసులను చూచుటకు కలకత్తా హైకోర్టులో నున్న గుమాస్తాల్లందరి పేర్లను వ్రాసికొని వెళ్లిరి.

కలకత్తా.

కలకత్తా హోటల్స్.
రాజ్ వసుదేవులు.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 1:—కలకత్తా హోటల్స్ లో నీ సంతకర్త మెన్బర్ మోమాన్సులు జరిగినవి యిచ్చి. హెచ్చి. ఆర్. హెచ్చి కాన్సుగారు మాన్సులలో దసరా సెలవులు ఆఖరునకు సెలవుగా వేసెను. తిరుతిరిగివచ్చి పనిలో చేరునదినిది యంతవరకు పనిలోను కాతము మాననము లగు డబ్బియు. ట్యాగను గారును యీ సంతకర్తము సెలవు మీద వేర్వేరియిస్తుది. ముందు సెల 25 వ తేదినండి వీరు సెలవు తీసికొందురు. పూజా సెలవులును తరువాత వీరు పనిలోనికి వచ్చెదరు. మాన్సులలో యాద్యోగపరిమితి నేటితో ముగిసినది. సంతకర్తరాంతమున వీరు విశ్రాంతి తీసిన మును పుచ్చుకొందురు. వీరితరువాత సెవరు పనిచేయునది యింకను తెలియదు.

జే. హెచ్చి. ఈస్టువుడుగారి కుటుంబము.

ప్రేటు సెక్రటరీ గారు పంపిన ఇచ్చుట.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 1:—కలకత్తా రిజర్వు హోటల్స్ నూ పరింపెండెంటుగ నండిన జే. హెచ్చి. ఈస్టువుడుగారు ఒడ్డి బడ్జెండ్ గందర్గములో తగిన దెబ్బలవలన, పనిపోయి. ఇందు వలన వీరి కుటుంబములో భార్యకు ఈస్టువుడుగారు చనిపోయినది మొదలు జీవితమువరకునో ద్వితీయవివాహము చేసికొను వరకునో సెలవు 25 రూపాయలవరకునో యిచ్చుటకును, వీరి ముగ్గురి కుమార్తెలకును తండ్రిపోయినది మొదలుకొని వారికి వివాహమునకునుగాని, తల్లికి ద్వితీయవివాహమునకునుగాని, ఒక్కొక్కరికి సెలవు యేబదివరకును, యిచ్చుటకు హిందూ దేశపుమంత్రిగా రంగీకరించినారు. ఇవిగాక ఈస్టువుడుగారి సారయ, ఆఖరు కుమార్తెయు సేనకు సంబంధించి పూర్వము నుండి వచ్చు నుపకారతేజమునగుడ పుచ్చుకొనుచున్నారు.

“రాఫెన్ ఫెల్సు” అను జర్నలు స్త్రీమరు.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 1:—రాఫెన్ ఫెల్సు అను జర్నలు వర్తకనావ యాద్యము ప్రారంభమైన తరువాత పట్టుబడినది. కలకత్తా రేవులో బంధించబడియున్నది. దీనిలో క్రేటిము వర్తకుల సరకులు గలవు. లెసు సరకులను తమకు యిచ్చించుచున వర్తకులు కలకత్తా హోటల్స్ లో కొత్త స్థాపించిన ప్రెయిజు హోటల్ వారికి పిటిషనులు పంపి. తేడు యాపిటిషనులను ఫిఫ్ జడ్జి గారు విచారించిరి.

జేవనల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, మర్చెంఠైల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, ఆఫ్రిమివాలా అండు కో అనువారి సరకులను యిచ్చివేయవలయు ఉత్తరువు యిచ్చి.

టటు వేలాడ్ కంపెనీవారి సరకు యిచ్చుకూడదని ఉత్తరువు యిచ్చి. ప్రొడ్యుస్మిడ్ కంపెనీ, అన్ మాక్ కంపెనీ, కాన్సు పిప్పిగు యేజెస్సీ వీరి సరకులను కోర్టువారి ఉత్తరువుల ప్రకారము వైసుల చేయవలసినదని లిక్విడే విర్తకు ఉత్తరువు యిచ్చి.

మిగిలిన సరకు ఎవరును తమదని రానందున దానిని గవర్న మెంటువారు వశపరచుకొనునట్లు ఉత్తరువు యిచ్చి.

“కలరా పురుగులు”

కలకత్తాలో పరిశోధన.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 1:—కలకత్తా పట్టణమునకు నీటి సప్లయకిగాను భూమిలోపల కట్టిన చెరువులలో కలరా పురుగులు ఉన్నట్లు ఆ నీటిని తెప్పించి పరీక్షించగా ఆగపడెను. ఈ నీరును త్రాగుచున్న పట్టణములో యెవరికి కలరా లేనందున క్రిమికాన్త్రవేత్త తిరిగి నీటిని తెప్పించి పోయిన సెల 13 వ తారీఖున పరిశోధించు అనీటిలోకూడ పురుగులు ఆగపడెను. కలకత్తాలో కలరా పురుగుల నీటిలో పురుగులు ఆగపడుట ఆశ్చర్యముగానుండును. బహుశా కన్త్రవేత్త పార పాటుపడియుండవచ్చునని కలకత్తా మునిసిపాలిటీవారు తలచిరి కానితరువాత జరిగిన సంగతులనుబట్టి కన్త్రవేత్తలన తప్పులే దనితేలినది. పరిశోధనకు తెప్పించిన నీరు క్రిమికాన్త్రజ్ఞుని ఆఫీసులోనున్న నాకరు ఒకడుతెచ్చెను. వీరికి కొన్ని సంతకర్తము లకు పూర్వగమకలరాతగిలెను. కానిఇట్టివరయ్యున్నదును తగుల లేదు. ఇతనికుటుంబములోకూడ యిట్టివల ఎవరికి తగులలేదు. ఈనాకరును మేజరుగ్రీన్, ఎం. ఎం. ఎన్ గారు పరీక్షించిరి. వీరికిరముమీద కలరాపురుగులు ఆగపడెను. పరిశోధనకు నీరువీనిచేత తెప్పించియున వీనికిరముమీదనున్న పురుగులు నీటి లోనికివెల్లియండెను. ఈనాకరునుయిప్పుడుక్రిమికాన్త్రజ్ఞునిఆఫీ

సునుండితీసివేసిరి. పరిశోధనకు కావలసిననీరు యిప్పుడు అనీ టైంటు క్రిమికాన్త్రజ్ఞుడు, డాక్టరుగారు తెచ్చుచున్నారని కాబట్టి కలకత్తా మునిసిపల్ కు నీరుగవచ్చుచేయుచువులలో కలరాపురుగులులేవని తేలినది. ఇందుకు స్పష్టమయ్యుచేసిన మేజరుగ్రీన్ గారికి కలకత్తా మునిసిపాలిటీ వారెంతయోక్తు జ్ఞులు. పరిశోధనకు క్రిమికాన్త్రజ్ఞులు తెప్పించునపుడు యె వ్వుడును పరిశుభ్రమైనట్టియు, ఆరోగ్యమైనట్టియు వానిచే తెప్పించవలసిన తేలినది.

సంజాయి.

చిత్రకళా ప్రదర్శనము.

లాహోరు ఫిబ్రవరి 1:—మ్యూజియములో నేర్పాటు చేయబడిన చిత్రకళా ప్రదర్శనమును నేడు లెప్పి నెంటు గవర్నరుగారు ప్రారంభించిరి. అవనిందనాధ బాగోరు గారిచే కల కత్తాలో క్రొత్తగ నెలకొల్పబడిన కళాపాఠశాలలోనివారును, లాహోరులోని మేయోకళా పాఠశాలలోని విద్యార్థులును, పటములను వ్రాసి పంపించిరి. మేయోకళా పాఠశాల ప్రధా నోపాధ్యాయులగు లియోనలు హీతుగారి యుపన్యాసముతో కార్యక్రమము ప్రారంభమైనది. వారిట్లు చెప్పిరి:—కలకత్తా కళా పాఠశాల గొప్పస్థితికి రానున్నది. దీనిలో చురువుకొనిన వారు వ్రాసిన చిత్రపటములు జుండమనందును, ఆకారము నందును, నిర్దుష్టముగనున్న చిత్రపటము లింత చక్కగా నుండుట యీ పాఠశాలంత ప్రతిష్టవచ్చుట యిదివరకు కల కత్తా పాఠశాలలో చిత్రపుటను వ్రాయుట నేర్చుకొని మేయో పాఠశాలకు సహాయోపాధ్యాయులుగ నున్న ఎన్. ఎన్. గుప్త గారి పరిశ్రమవలననే ప్రస్తుత మీ పాఠశాలలో నున్న లేబరే టరీ అన్ని విధములలో లోటు లేకుండ నున్నందున ఇక్కడ జరుగు చిత్రపు పనులు మంచి యభివృద్ధిలోనికి వచ్చును. ఈ ప్రదేశమునుతెచ్చుచు దీనివలనవచ్చు సామ్యు తెల్లయును యింధ నిధి కిచ్చివేయబడునని, లెప్పి నెంటు గవర్నరుగారు చెప్పిరి.

అలహాబాదు

హిందూవిశ్వ విద్యాలయము

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 1:—హిందూ విశ్వవిద్యాలయ కమిటీవారు నేడు కాళీలో సభచేసిరి. సర్ గురుదాస్ బెనర్జీ గారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. జస్టిస్ అనీతోష్ చంద్ర, డాక్టరు సుందరలాల్, పండిత మదన మోహన మాలవియా, గార్ల మాడ సభకు దయచేసిరి. చిరుబిల్లును గురించియు, నిబంధన లను గురించియు సభికులు ఆలోచించి వానిని అందరు ఆంగీ కరించిరి. బిల్లు నిబంధనలు, గవర్న మెంటువారు ఆంగీకరించు టకుగాను కొన్ని మార్పులు అలహాబాదు కోర్టుచేప్పిరి. నిబం ధనలు మార్పు వ్రాయుటకు ఒక కమిటీ ఏర్పడినది. దీనికి సర్ గురుదాస్ బెనర్జీగారిని సలహాదారుగ ఏర్పరచిరి.

వైస్రాయిగారు శంఖుస్థాపన చేయుదురు.

హిందూవిశ్వవిద్యాలయమునకు వైస్రాయిగారు శంఖుస్థా పనచేయుటకు ఆంగీకరించిట్లు సభలో తెలుపబడినది. శంఖు స్థాపన ఏకాదశ జరుగునో తెలుపలేదు.

భరతపూరు మహారాజుగారు.

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 1:—మహారాజుగారు ఇంగ్లండు నుండి మొన్ననే వచ్చిరి. వారిప్రజలు వారికి అనేక స్వాగత ప్రతికేటను సమర్పించిరి.

తేయాకుతోటల యజమానులు

సేనలకు ఉచితముగ తేయాకు సప్లయ.

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 1:—జల్ వైసులలోని డు రాను తేయాకు యజమానుల సంఘముయొక్క సాంకర్షిక సభలో మాట్లాడుచు ఆనరుబల్ ఏ. డబ్లియం. జీ. చాన్లెయిన్ గారు ఇట్లనిరి:—యిద్దభూమిలో నుండు సేనలకు పానీ యములలో తేయాకు కన్న ఆరోగ్య కర్మమైనది యింకొకటి లేదని అనుభవమువలన తేలినది. పూర్వము నుండి తేయాకు తోటల యజమానులు వాతలనీయు, దేశాభిమానులనియు గౌరవముకలరు. కాబట్టియిప్పుడు యూరోపులో పోగాడు చున్న మనసేనలకును, ఫ్రాన్సు రషియా సేనలకును వానపూర్వ కము కొంత తేయాకుపంపి పూర్వపు పరిమితి నిలుపుకొన వలెను. ఒక్కొక్కతోట యజమాని పండుపండు బట్టి యింత యియ్యవలెనని నిర్ణయించుకొనిన పక్షమున కొన్ని లక్షల తేయాకు ఇవ్వవలెను. దీనిలో కొంత ఇంగ్లీషు సేనలకు, కొంత ఫ్రాన్సు, రషియా సేనలకు పంపవచ్చును. దేశాభిమానును చూపుటకు యిదియంచును నును. ఈసమ

యమును పోగొట్టుకొనిన లాభములేదు. సేనలకు, సేనలకారకు సాపించిన ఆనుపత్రులకు తేయాకును పంపవలెనని హిందూ దేశపు తేయాకు సంఘమువారు ఇదివరకే ఆలోచించు చున్నారు.

డిల్లీ

సంస్థానాధీశుల సాహాయ్యము.

డిల్లీ ఫిబ్రవరి 1:—అధికారులిట్లు తెలియజేయు చున్నారు:—ధారు, బార్వాన్, రాజపురము, బాతాసంస్థా నాధీశులు కలిసి, రణరంగమునకు కావలసిన ఆరు ఆంబు లెస్సు మోటారులను యేర్పాటుచేసి ఖర్చులను భరించమని రాజప్రతినిధిగారికి తెలుపగా వారు దీనికంగీకరించిరి. బార్వాన్ రాజాగారు వీనితోకూడ రణరంగమునకు వెళ్లుదురు.

జర్నలుల నబ్ మెరైనులు.

స్త్రీమరులకు టార్పిన్ డోచేసి ముంచుట.

టాకొమారుమీద మంటబుట్టుట.

లండను జనవరి 31:—హావరు—నేటి యుదయమున 9 గంటలకు మ్యూజిలాండునుండి వచ్చుచున్న టాకొమారు అను స్త్రీమరు కాప్ డిలాహేవ్స్ కేమిడిమెల్లెదూరమున నున్నపుడందు గొప్ప ధ్వనితో మంటబుట్టెను. అంకలి హాని కులలో 578ని వెంపరను ప్రాంచివారి డివిజన్ గాపాడి హాద రునకు గొనివెచ్చెను ఆయోడ అరగంటకాలమున ముగిసిపోయె ను. ఈయోడవారు బెల్జియం శిక్షణాశుల కుడుపులను 97000 జంతువుల మాంసమును యుండెను. ఈ మంటబుట్టుటకు కారణము తెలియదు.

టార్పిన్ డోచేసిన మునుగుట.

పాకిస్టు జనవరి 31:—ఆంటిఫర్ ఆగ్రమునకు వా యవ్య దిక్కునకు పడమరగా నేడుమెల్లెదూరమునందు టార్పి డోమూలమున నిడిమునిగినదని నావికామంత్రిగారు. తెలుపు చున్నారు.

టార్పిన్ డోచేసిన మునుగుట.

పాకిస్టు ఫిబ్రవరి 1:—టాకొమారుమీదటోని వారికి దెలియజేయుకయే నాయోడవై టార్పిన్ బయోగింపబడినను.

నావికా మంత్రివ్యవహార యజ్ఞము.

పాకిస్టు ఫిబ్రవరి 1:—గ్రేట్ బ్రిటన్ డెల్టా డోలను బ్రయోగించు విషయమున నావికామంత్రి వర్గమువారు బ్రక టియించు నిట్లు వ్రాసిరి. జర్మను నాకాదేశమువారు కొంచా డక, బుద్ధిపూర్వకముగా పరస్పర రాజ్యాంగనీతిని గ్రోసి బుద్ధి మానవతత్వ మాతలగుటకు నిశ్చయించిరి. నాగరికత బొందినవాతివారలు జేయదగని యాధునా కృత్యము వలన ప్రపంచమంతయు క్రోధపూరిత నుగును.

వానక్రూ ఆకక్షను ముంచుట

లండను జనవరి 31:—సమరద్రుత ప్రదేశములకు సర కుల గొనిపోవు వాక్రూ ఆకక్ష అను ద్రిటిమవారి స్త్రీమరును లాయాడీ ముఖద్వారమునకు 21 మెరుమారమున నెం 21-య ఆంతర్గామి గలసికొని యిదవది 28 నావికులకు 10 నిమిషములలో చిన్నపడవలందెక్కి వేలలిపోవలసినదని గడువు నిచ్చెను. అటుపిమ్మట అంతర్గామి ఆయోడను ధ్వంసము జేసెను నావికులను వేరొకచిన్న పడవ గాపాడెను.

సంధాబ్యాంకును కూడ ముంచుట

మధ్యాహ్నము 12½ గంటలకా యంతర్గామి సంధా బ్యాంకి అను యోడను నిరోధించెను. ఈయోడ మాంచెర్లకు నుండి బెల్ ఫాస్టునకు బోవుమార్గదే లివర్పూలునకు పడమరగా నీయంతర్గామి బారిపడెను. అందలి 10మందినావికులును ముం దువారిగతిని యనుభవించిరి.

మాడవస్త్రీమరుకూడ ధ్వంసముచేయుట

బెల్ ఫాస్టునుండి లివర్పూలునకు సోయంకాలమునవచ్చి నడపాలు స్త్రీమరులోనివారు సుకయొకయోడనుగూడ ధ్వంసము జేయుచుండగా తాము జూచితిమని తెప్పిరి.

రెండు కలుమెరైను ముంచుట.

విండుకుసుమద్రుమలో రెండు కలుమెరైనులు ఒండి నట్లు కనపడుచున్నది. ఒకవారి నుండు యూ 21, రెండవ వారిని యూరి. మొదట వీరిలోనొకటి కనుపడినట్టి గావీరి మోడ అంక్షేమపతాక మున్నదట. “మీకు యిచ్చింది కలుగు ధ్మ న్నంచునకు నాకెంతో విచారము” యన్నది. కాని అంక్షేయమస్త్రీ

రుల నన్నిటిని ముంచకలసివది నాకు అధికార మిచ్చివారని యూ 21 వ ఘోషమేలైన నాకు అట్లు చెప్పియు ముంచివేయ బడిన స్త్రీమరులనుండి రక్షింపబడిన కళానులు చెప్పచున్నారు.

మొలుబోట్లను సలుమేలైన నలు తరుముట.
రీపురు అను మొలుబోటు అదివారము సాయంకాలము, హోలీపాడునుండి బయలుదేరి వెళ్ళినది. లైటుపిప్ప కర్మజర్మను సలుమేలైన, దీనిని ఒక మైలువరకు తరిమినది.

అలస్తరు ప్రయత్నము.

అలస్తరు స్త్రీమరు నిన్న సాయంకాలము ప్రయాణికులలో కింగ్సుటవునునుండి కలకాలములో బయలుదేరి వెళ్ళినది.

భీమాకంఠేనివారు విషయసంగతి

యధ్యమయములో నావలను భీమాచేయు కంఠేని వారు, నావల ప్రయాణముల నావలనిని యవసరమేమియు లేదని తెలియజేసినారు.

విగోరియా స్త్రీమరును టూర్నిడోవేయుట

విగోరియాను బ్రిటిషుస్త్రీమరుని ఆంటిఫర్ ఆగ్ర మునకు వదలవర 15 మైళ్ళదూరములో జర్మనువారు టూర్నిడో ను వదలెరి. ఇది మునిగిపోయెను. హావకు దీనిని లాగికొని పోయిరి.

తరువాత నిగతులు

విగోరియా స్త్రీమరులోని వారికి తెలుపకముందే టూర్నిడో గొట్టమును వదలెరి.

హిల్మియాను స్త్రీమరు.

లికరువూలు రేపుకు వాయవ్యభాగమున 18 మైళ్లదూరములో జర్మను సలు మేలైన హిల్మియాను స్త్రీమరుని టూర్నిడోను వదలినదని డగ్లసునుండి కవచిన నెల 30 తేదీని ల యలో కంఠేనివారు తెలియజేసిరి. ఈ స్త్రీమరులోని కళానులను గాడిను అను స్త్రీమరు ఒడ్డునెక్కడిది. ఈ స్త్రీమరు లివరూలు నుండి, చెల్లొప్పుకు వెళ్ళుచుండెను. జర్మను సలు మేలైన కళానులను దీనిని దెక్కి, హిల్మియాను ముంచవలసి వచ్చినందున నాకు చాలచింతగా నున్నది. నేనేమి చేయగలను, నాకట్లు ఉత్తరపు ఆసి చెప్పి స్త్రీమరుని దడవలను క్రొందరు దింపుకొనిన తరువాత నొక చుట్టల వెట్టెను యిచ్చెను. కళానులందరు దిగిన తరువాత దీనివై జర్మనులు బాంబులను జేసిరి. తరువాత మూడుమైళ్ల దూరములోనున్న మరెయొక స్త్రీమరు దగ్గరకుపోయి జర్మను సలుమేలైన హిల్మియా కళానులను మాను దీవియెదగ్గర తీసికొని వెళ్ళవలసిన దని ఉత్తరపు చేసెను.

కొలంబూ

యధ్యమంతకాలము జరుగును?

కొలంబూ—ఫిబ్రవరి:—పూర్వము సిలోను గవర్నరు గానుండి 50 పెట్టు రిజిస్ట్రేగారు నామబోల్చియోకు బోవుచు నిక్కడకువచ్చిరి. ఏడెను వదలిన తరువాత పిరికి దేహమునందు మెక్కువగుటచే మార్గములోను నొకచో కొన్నిదిన మునుండవలయునను సలహాచెప్పిరి. సిలోను టయిమ్మపత్రికా ప్రతినిధి సందర్శించినపుడు. వీరు యధ్యమ చాలకాలమువరకు జరుగుననియు, ఇంకను రెండులేక మూడెండ్లు జరుగుననియు, ఇంగ్లండులోని పూర్వ పక్షవలదలకు యభిప్రాయమనియు వారు చెప్పిరి. ఎన్న రనుకొనవలె దగ్గరలోనే యధినిజేశములవారప్పగొనుటకై లండనుబయలుదేరినారు. వ్యాపారవిషయముల బ్రసంగింపుచు యధ్యమంతకాలము రిప్పరువ్యాపార మెక్కువగు ననిచెప్పిరి. యధ్యమంతకాలము ద్రవ్యము సంపాదించ గోరవారు గుట్టులు లేంచవలయును. బ్రిటిషువారికి సిలోనువారు జేసిన సహాయమున కెంతయు సంపాదించుచున్నాను. కాని తోటలందలి నూపరింపెండెంబులను దీసికొనిపోవుట మంచిదికాదు. ఏలిన ప్రస్తుతము గాకపోయినను ముందు సిలోనువారు తిమ్మ దాముగాపాడుకొనవలసి వచ్చును.

సిలోను రక్షణోపాయములు.

రక్షణోపాయములగుర్తి చెప్పదు అధికారులు ఫిరంగులు మొదలగువాని నియంత్రణచేయవలసి. చివరకు యిచ్చి యుండుటవలన మేలుకలిగినది. లోకపోయిచో యెమ్మెడెక యా నగరమువై ఫిరంగుల బ్రయోగించి యుండవచ్చును.

బర్మా

ఒక అంగ్లో-ఇండియనుదొంగ

5 సంవత్సరములు శిక్షింపబడుట.

రంగుగా ఫిబ్రవరి నెల 1:— డి.వి. విల్లియమ్స్యనును నతడు ఆయాధ్యక్షునిము 22వ నెక్కును ప్రకారము, ఇన్వెన్టు ఆల్బాలో, ట్రైబ్యూనల్ మేజిస్ట్రేటుగారివలన అయిదు సం

వత్సరములు శిక్షింపబడెను. తానుజేరికాదునని ఇతడు చెప్పకొనెను. ఇదివరకొకసారి శిక్షింపబడెను. ఇతడు తనకుపాకిని ట్రైబ్యూనల్లోనికి ఒకపాకు యొనర్చుగనిచ్చెను. ఈమధ్య చాలబందిపోట్లుజరుగుచున్నవి. ఇంగ్లండు ఎవరోఅంగ్లో ఇండియనొకడు ఈపాకును పుచ్చుకొనిచ్చుచున్నట్లుమానము కలిగినది. దానినిద పోలీసువారు విచారించి, యాకేనును బయటకు తీసిరి. మాకు ఈకొకితోటాడ నొకయడవిలోపట్టు కొనబడెను ముద్దాయి తనకు దీనిని యెరువుగ నిచ్చినట్లు ఇతడు తెలియజేసెను. తుపాకితనదని ముద్దాయి ఒప్పుకొనినను, నేరముచేసినట్లు మాత్రము నిరాకరించెను.

సంగ్రామానంతరము బ్రిటిషు సామ్రాజ్య కర్తవ్యము.

ప్రపంచభావములు సునువ్యభాగికతతో యభివృద్ధి జెందుచుండును. లోకములోని జనులు సర్వకాలములయందు వారివారి సంకల్పములయందును, కార్యములయందును, క్రమక్రమముగా ఉన్నత భావములను పునాదిగా నైకొని ప్రవర్తించుచుండురు. దినదినము మానవవృద్ధయము నీచోద్యోగములను త్యజించి ఉన్నతాభిప్రాయములను స్వీకరించుచుండును. నానారాజ్యములయందు కలహములంతరించి ప్రపంచమునశాంతి, సుఖము చాలకాలమువరకు సాపేక్షములై యుండవలెననియు, జాతీయద్వేషములు నశింపవలెననియు, కర్మ భేదము అందఱుకూడ దనియు, లోక తేనుమే నానారాజ్యాలిలాగా నుండవలెననియు, ఇంక నిట్టిభావములన్నియో యుంతురనిచి పకవముజెంద ప్రయత్నించుట సహజము.

సర్వరాజ్యములకు, లోక శాంతి ప్రజాతేనుము శ్రేయస్కరములనియు, ఎక్కువక లభింపవలె తగినవనియు గోచరమగుటవలన నానారాజ్య చక్రవర్తులు కలిసి పోగ్ కాన్ఫరెన్సును నొక సంఘమును ఒకాండు జేశములో పోగ్ పట్టుచుండు సాపేచిరి. ఈ సంఘముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యమేమనవరాజ్యములకైనను కలహము సంప్రాప్తించినచో యధ్యమ సాపేచిరి సాధ్యమైసంతకరకు రాజీనామా చేయుటకు ప్రయత్నింపవలయుననుట. ఈ సంఘమువారి తీర్పులకు దీని నేర్పరచిన యన్ని రాజ్యములవారు బద్ధులై యుండవలెను. ఈ న్యాయ పరిపాలనా గృహమునకు సంఘాధిపతులును, సాంఘికులును నొక్కతే యగుటచే రాజులు యభేద్యగా ప్రవర్తించుటకు వీలున్నది. ఈ సంఘములో ఇట్టి లాపములు ఎన్నియొనెను నానారాజ్యా దర్శమైన లోకశాంతి, ఈ సంఘముకు సోపానమని ఎన్నవచ్చును.

ఈ అంతర్జాతీయ న్యాయ పోషణగా కార్యాలయమున్న పుట్టికి ఇదివరకెన్నడును చేరలేదు. వర్తంపబడనట్టియు నునువ్య భాతికి తెలియనట్టియు ఫెర సంగ్రామ ముద్ధవించినది. యధ్యకారణము తెల్పున్న నాగరిక ప్రపంచమంతయు శ్రద్ధతోను, ఆసక్తితోను యధ్యపరిణామము కొరకై వీక్షించుచున్నది.

ఈ మహాసంగ్రామ పరిణామమనిన సామాన్య మైనది కాదు. లోక భావములన్నియు ఒక్కమారుతీవ్రమైన మార్పుదలజెందును. జర్మనీ గెల్వినయెడల నానారాజ్య స్వాతంత్ర్యములంతరించును. మిత్రమండలివారు గెల్వినయెడల కొన్ని కోన్ని దేశములకు అకగా టర్కీ, ఇత్యాదులకు స్వాతంత్ర్య నాశనము సంభవింపవచ్చును. మరికొన్ని దేశములకు గెల్వినయెడల యాచోలకు స్వాతంత్ర్యము పునరధారణమగును. జర్మనీ గెల్వినయెడల ప్రస్తుత బ్రిటిషు వలససామ్రాజ్యము క్షించినవలసామ్రాజ్యము లంతరించును. తరువోప్రపంచమంతయు ఒక్కరాజుచేపరిపాలింపబడును. అట్టిపరిపాలనము సౌకర్యభూయిష్టమగునోలేక అట్టిపరిపాలన మనమూహింపబాలము. రెండవ పక్షమేయగు ననట నిజము. రాజ్యపరిపాలన ఎంతమంచిదైనను స్వాతంత్ర్యము గోల్పోవుటకన్న వేరొండు ఆత్మసాత్వలేదు. మిత్రమండలివారు గెల్వినయెడల యధ్యమ ప్రపంచమందు సంభవింపకుండ నటులను స్వల్పరాజ్య స్వాతంత్ర్యములను సంరక్షించెద మనియును, బహిరంగముగా ప్రతిజ్ఞలనుజేసి యున్నారు. మిత్రమండలివారి ఆసమాన భాగ్యసంపదలవలనను, నిరుపమానవైద్య నివహముల వలనను యధ్యమందు గెల్వినయెడల సంపూర్ణ విశ్వాసము ప్రతిహిందూదేశీయుని వృద్ధయమును ఆకరించియున్నది.

మిత్రమండలివారు గెల్విన తరువాత ఏవిధముల ఆంధ్రతగాత్రయ, అంతఃప్రదేశ, విషయములకు తీర్మానించవలయునను ప్రశ్న అందరికినీ తట్టకపోదు.

లోకములో శాశ్వతముగా శాంతిచేపూరకలెనన్న యధ్యమంతకరము పోగ్ సభనాడి ప్రపంచమందు భూగోళ శాస్త్ర న్యాయ ప్రకారముగా విభజింపబడిన అన్ని దేశములను స్వాతంత్ర్యదేశములుగా

సంగీకరించి, అన్ని దేశములచక్రవర్తులను ఒకరితో నొకరు పోరాడు కొనకుండ అంతర్జాతీయసంఘం నేర్పరచి, స్వేచ్ఛా వర్తక న్యాయము ననుసరించి వ్యాపారము చేయుచుండునట్లు నిర్ణయించ వలసియుండును. కాని ఇటువంటి యాదర్శ నములు సఫలమగుట దుర్లభము. అయినను నూచనలు కావరాక పోలేదు. పోలాండునకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చితిమని బారుగాను ప్రజలడుగకయే పుకటించిరి. ముందురాష్ట్ర నిర్మాణము సాధ్యమయినంతవరకు ఆయాభూభాగ జాతిభాగముల సమన్వయము కలదిగా నుండవలెనని ఆంగ్లరాజనీతిజ్ఞులు విలంకించుచున్నారు. హైందరభూ మియు మరువబడలేదు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము అన్ని రాజ్యములలోనికి గొప్పపీఠమందు I/5 భాగము వీరిచేతులలోనున్నది. ఇంకలలో చాలాభాగము స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్నది. హిందూదేశమునకు ఈ విధమైన స్వాతంత్ర్యము ఇప్పుడులేదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోని దేశములన్నియును, హిందూదేశముతోకూడ నాగరికతజెందియున్నవి. బ్రిటిషుపాలితులు విద్యావంతులగుటవలన స్వరాజ్యభార నిర్వహణమునకు శక్తివంతులై యున్నారు. ఈసంగతి మనదేశ పాలకులకు సంపూర్ణముగా తెలియును. మనము రాజభక్తులమనియు, సత్యము విశ్వాసము విడనాడవనియు కష్టపడుచుండు పకరముచేయువారమనియు, ఈ యధ్యమవలన బ్రిటిషువారికి వాగుగా తెలిసినది. హిందూదేశమునకు యధ్యమంతరము న్యాయమొనర్పరలెనని అంగ్లలలో నన్ని పక్షముల వారును నుద్దేశించుచున్నారు. లిబరలు ప్రతికోర్కెమమగు నేమను ప్రతిక డబ్బెన్సాక్రీకాలరై హైందరభూమికూడ మనతో సమానమగు భాగస్వామియై సామ్రాజ్యమున నలరారవలెనని ప్రాయోచున్నది. బ్రిటిషుపార్లమెంటువారు యధ్యమంతరము మనయభిలాషలను పూరింపమాతురని నమ్మవలసియున్నది. అప్పుడు మన నాయకులు యధ్యమముగియుటతోడనే బ్రిటిషు పార్లమెంటువారు హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్య మొసగు చట్టము నుపపాదించి ఆచరింపజేసికొని రావలయును. సోలాండునకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చితిమని రుమ్మరాజుగాను ప్రకటించినవాల్ లోకమునకు బ్రిటిషురాజనీతిజ్ఞులకు హిందూదేశ రాజ్యసంస్కర్తలకు విధిరము. ఈ ప్రకటన గమించి మనముకూడ స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటకు ఆంగ్లేయ పరిపాలకులను ప్రార్థించినచో తప్పక వారి సహజావార్య తత్వముచే నొసగదరనుటకు సందేహింపబనిలేదు.

ఇది జరిగినయెడల మానవభ్రాతృ సమితియను ఆనంద మతమునకు ప్రధమసోపానము కట్టబడగలదు. లోకములో శాంతి, తేనుము, ప్రేమ, స్వాతంత్ర్యము వృద్ధిజెంది కొలది కాలములోనే ప్రపంచమంతయు, జీవనాధారడగు సర్వేస్వ దుని జయపతాకము కింద, పాపరహితమై వర్ధిల్లుటకు మార్గ మేర్పడగలదు. సత్యవదన ధర్మంచర, సత్యమేజయతి. ఓం శాంతి శాంతి: "మానవసేవకుడు."

మొపాడువార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖనని యొద్దనుండి.)

కాలమానము.

మొపాడు జనవరి 30:—మాప్రాంతములయందు ఈనెల తే 14 ది మొదలు పదిరోజులు విడుదలమూరు 10, 12 పదు నలునల్లించి 4డికొంచెముగా పండుగలకు నవ్వుముకల్లుజేసినది. లేతవైరులు మిరపచెట్లు మొదలగువానికి ఈవానమేలు. కొతలు కోయించున్నారు. రైతుకోజులనుండి, హిమము మొడుగా నున్నది. కలహపారుచున్నచోరువులో జలము పూర్ణముగా నున్నది.

రీడింగు రూము.

ఈగ్రామములో "యధ్యమ మిత్రమయిల్" శ్రీ రీడింగు రూము" అనుపేరుతో, కేర్పరచబడియుండు, పతనమందిర మునకు ప్రస్తుతమున "న్యాయుండియా" డైలీ మొదలగు ఆంగ్ల పత్రికలు మూడును, "ఆంధ్రపత్రిక డైలీ" మొదలగు తెలుగు పత్రికలు యేడును వచ్చుచున్నవి. సుమారు 50 అమూల్య గ్రంథములు కలవు. మ. రా. రా. శ్రీ, కాకుటూరు లింగారెడ్డి మొదలగువారు యింకను శ్రద్ధవహించి యాపతన మందిరమును వృద్ధిపరచ ప్రార్థితులు.

చెరువుకట్ట తెగగొట్టుట.

మాగ్రామచెరువు కట్టకు, శుంతలవరో తే 22 ది రాత్రి తెగగొట్టినారు. దైవకృపకల్ల కంటే మాపురవాసులవల్ల కను గొనబడి నీరును వెలుపలికిరానియక కట్టిజేసినారు. గవర్నెంటువారు విచారింప ప్రార్థితులు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS' AGENCY).

THE GREAT
EUROPEAN WAR.
WAR NEWS.

GREAT BRITAIN.

British Steamer Torpedoed off Lancashire.
Further Particulars.

LONDON, January 31.
Submarine "M 21" met the "Boa Cruachan," a coaster of 1,978 tons, in the early morning twenty-one miles west of the mouth of the Lule and gave the crew of 23 ten minutes to take to the boats. The submarine then blew the vessel up. The crew were picked up by a smack.

Two More Steamers Torpedoed.

The submarine, at half past twelve, intercepted the steamer "Sunda Blanche," Manchester to Belfast, due west of Liverpool, and the crew of ten had a similar experience.

The Belfast packet, which arrived at Liverpool in the evening, reports that she saw the submarine destroy a third steamer at 3.40.

Submarines in the Irish Sea.

LONDON, February 1.
There were apparently two submarines in the Irish Sea numbered "U 21" and "U 31". When one of the submarines was first seen she was flying the British Ensign. According to survivors the commander of "U. 21" said I am sorry to inconvenience you, but I have orders to sink all British crafts.

Some Details of Mails.

LONDON, February 1.
DUBLIN:—The Mailboat "Leinster" left Holyhead on Sunday afternoon and was pursued off Lightship by the German submarine for a mile. The Mailboat "Ulster" left Kingstown at the usual hour yesterday evening crowded with passengers.

War-risk Assurance Association does not consider it necessary to prohibit sailings of the Liverpool ships.

The British steamer "Icaria" has been torpedoed fifteen miles west of Cape Antifer. She was not sunk and was towed to Havre.

LATER:—The Icaria was torpedoed without notice. Lloyd's message from Douglas dated January 30th says that "Kilneean" was sunk by a German submarine eighteen miles north west of Liverpool Bar. Her crew was landed by the coasting steamer Gladys. "Kilneean" was voyaging from Liverpool to Belfast. The Commander of the submarine boarded her and said he was sorry to have to sink the vessel, but it was war. He ordered the crew to take to boats and offered them a box of cigars. Germans then blew out the ship's side with bombs. The submarine then proceeded to the steamer "moon" three miles away, and ordered it to take the "Vilneean's" crew to the Isle of Man.

FRANCE.

"Tokomaru" Torpedoed by Germans.

LONDON, January 31.
HAVRE.—At nine o'clock this morning an explosion, the cause of which is unknown, occurred on the steamer "Tokomaru" from New Zealand, eight miles from Cap-dela-Heve. The French trawler "Semper" rescued the crew of 57 and brought them to Havre.

The Cargo.

The "Tokomaru" sank in half an hour. She had 97,000 carcasses of mutton on board and gifts of clothing for Belgian refugees.

Torpedoed off Cape Antifer.

LONDON, January 31.—(11.30 P.M.)
PARIS.—The Minister of Marine announces that the "Tokomaru" was torpedoed seven miles west-north-west of Cape Antifer.

Torpedoed Without Notice.

LONDON, February 1.—(5.5 A. M.)
The "Tokomaru" was torpedoed without notice.

French Ministry's Protest.

PARIS.—The Ministry of Marine, in a note with reference to the torpedoing of merchant steamers, says:—"The German navy has now decided to violate international law systematically and deliberately to place themselves outside the pale of humanity. The whole world will rise with horror at acts unworthy of a civilised nation."

Lively Artillery Engagements.

Allies' Batteries Scour Success.

LONDON, February 1.
PARIS.—This afternoon's communique said "Artillery engagements were particularly lively in northern region. German infantry attempted to attack south-Eastward of Ypres, but were immediately defeated by combined artillery and infantry fire. Our batteries scored successes along the whole of the Aisne front. We consolidated our positions around small wood, which we captured north-west of Mesnil-les-Hurlus. Quiet prevailed in Argonne where the Germans appeared to have suffered extremely heavy losses."

A 'Nothing to Report' Communique.

LONDON, February 1.
PARIS.—Latest communique says there is nothing to report.

TELEGRAMS.

RUSSIA.

Russians' Advance.

LONDON, February 1.
PETROGRAD.—The communique says:—The Russians are advancing in fighting north of Gumbinnen and Pilkelen.

A Desperate Battle in Russian Favour.

A desperate battle occurred on Saturday in the district of Bhjmoft on the left bank of the Vistula. We attacked the Germans at night and drove them by the bayonet out of the trench which they had captured on January 19th.

Fighting in the Carpathians.

Fighting continues in the Carpathians.

Russian Position Generally Solid.

Our position generally is solid while the left wing is advancing.

Russian Raid on Trebizond.

Barracks and Stores Destroyed.

LONDON, February 1.
A Russian torpedo boat has raided Trebizond, destroying the barracks and stores. The troops fled.

The Russian Plan.

To Outflank the German Position.

ALLAHABAD, February 1.
The "Pioneer's" London correspondent, cables:—The "Times" Petrograd correspondent, dealing with the Russian offensive in East Prussia, says that evidently the Russian plan is to outflank the German position in the Masurian Lake region and to overrun East Prussia. Hence the advance north of Tilsit serves as a corollary to the movement of the Russian forces north of the Vistula beyond Mlava. The special reasons why this actively is being displayed at present are believed to be that the Niemen is sufficiently frozen to admit the passage of troops and artillery and the probability of the garrison at Kingsberg being so separated by drafts on the front west of the Vistula that the Germans cannot seriously menace the Russian advance in East Prussia, and to desert the German forces from the west or from the Prussian Galician theatres, as there are good reasons to suppose that the German forces west of the Vistula have been heavily drawn upon to provide reinforcements for Hungary. Presumably the enemy must transfer troops from the west if he desires to check the Russian movement beyond the Masurian Lakes. (Censored).

GERMANY.

Kaiser's Return to Berlin.

LONDON, January 31.
The Kaiser has returned to Berlin from the Western front.

Due to Throat Trouble.

It is reported that the Kaiser's return to Berlin is due to a recurrence of the throat trouble.

AUSTRIA.

Austrian Situation Pronounced Precarious.
One Million Troops to Hungary.

LONDON, February 1.
A Copenhagen message to the "Daily Mail" says that Baron Burean on his visit to Germany represented the situation in Austria as precarious and said that it was urgent to arrest the Russian advance on Budapest. He earnestly advised Germany to the consider possibility of tolerable peace even if it involved partial European disarmament and suggested various territorial rearrangements. German statesmen replied that such peace would be more ruinous to Germany than the total defeat, as the British navy would then be able to terrorise the whole world. On Burean's consenting to the continuation of the war the Germans agreed to send a million troops to Hungary by the spring, besides one and half millions to France in a last attempt to crush the Allies.

BULGARIA.

Flight of the Turks.

LONDON, February 1.
PETROGRAD:—After the battle of Sofia, the Turks, who lost heavily, fled to Tabriz which the Russians entered at noon on Saturday.

AFRICA.

Nath Singh Wounded in East Africa.

LONDON, January 31.
Major General Natha Singh of the Jhind Imperial Service Troops has been wounded in East Africa.

Attack on the Great Dune.

Carried by Moroccans and Algerians.

LONDON, January 31.
A Berlin communique indicates that the attack on the Grand Dune was largely carried out by Moroccans and Algerians.

Fighting in East Africa.

A Bombay Volunteer's Account.

BOMBAY, January 31.
A Sergeant in the Bombay Volunteer Rifles, in charge of the maxim gun section of the Indian Expedition to East Africa, writes to his father an account of the adventures of the force of which he forms a part. Describing

TELEGRAMS.

the fighting on the 6th October, he says:—A company of the King's African Rifles, a company of Jinds and ourselves went out to meet them. On the left flank we had one company of Punjabis with two maxims. We came under very heavy fire. Men who have been through the South African War say it was the heaviest rifle fire they have ever experienced. We were advancing through rubber plantations with high undergrowths. Trass were riddled with holes from the ground to a height of 5 feet, which showed, I think, that the shooting was very good. None of our maxim company was wounded. We forced the enemy to retire, which they did rather hurriedly. The total casualties of our force were two killed and 12 wounded. Half of the wounded were officers. It is a marvel we escaped so slightly. The enemy left 50 dead. They adopted their usual close order form of attack. Hence their heavy list of casualties. The attack lasted about one hour. It was dark when we returned to our trenches. From 12 to 2 A.M. I had to see that sentries were relieved every hour. The mosquitoes saw that I had no sleep before my watch. The district swarms with mosquitoes. Next day about 300 of us, including 23 of ours, marched out about five miles to trace the whereabouts of the enemy and, if possible, to attack them. All along we found traces of very rapid retirement, half buried dead, equipment kit, etc. thrown aside. We have since led a very dull monotonous time awaiting a return of the enemy.

GENERAL NEWS

GREAT BRITAIN.

The "Dacia"

LONDON, February 1.
The "Dacia" sailed from New York yesterday to Rotterdam.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

WAR NEWS.

DELHI.

Chiefs' Offer

H. H. the Barwani Rana, Going to the Front.
DELHI, February 1.
A press communique states:—The Chiefs of Daar, Barwani Ali, Rajpur and Jhaloua have jointly offered to provide and maintain at the front in Europe a unit of six motor ambulances, and the offer has been gratefully accepted by the Viceroy. H. H. The Rana of Barwani will proceed to the front with the unit.

CALCUTTA.

Calcutta Prize Court.

More Claims to Cargo of "Raffenfels".

CALCUTTA, February 1.
At the High Court to day the Chief Justice, sitting at the Prize Court, disposed of some more claims to the cargo of the German steamer "Raffenfels".
His Lordship granted orders of release in respect of goods claimed by the National Bank of India, Mercantile Bank of India and Alimivalla and Co.

His Lordship next ordered the goods claimed by Otto Waghadt and Co. to be condemned.

With respect to goods claimed by Schroder Smid and Co., Assmann and Co., and Cox's shipping Agency, His Lordship directed liquidation to have the goods subject to the order of the Court.

His Lordship granted an order of condemnation in respect of goods for which no claim had been filed, subject to the Crown filing papers stating that no claims had been made on these goods. (Censored).

GENERAL NEWS.

CALCUTTA.

A Bacteriologist's Find.

"A Regular Cholera Carrier."

CALCUTTA, February 1.
An interesting example to the extraordinary care necessary in bacteriological work is afforded by the last proceedings of the Calcutta Municipal General Committee. It seems that the presence of cholera vibrios was reported last month in the Calcutta water-supply underground reservoirs, and measures were at once taken to chlorinate the water. The matter was then further investigated, and on the 13th instant, the bacteriological authorities again succeeded in isolating a true cholera vibrio from the samples supplied to them. The matter was serious, but as no explosive outbreak of cholera had taken place in Calcutta it occurred to the authorities that there might possibly be some mistakes. The samples, it then transpired, had all been collected by a bearer who had long been in the employ of the bacteriological laboratory. This man had an attack of cholera some years ago but had not been a day off duty of late. There had also so far as could be ascertained, been no case of cholera in his family. On the bearer being subjected, however, to a close personal examination it was discovered by Major Greig, I. M. S., that he was a regular cholera carrier. The investigation is not yet complete, but the Health Officer is inclined to think that the key to the mystery has been found. The report concludes as follows:—"I need hardly add that this bearer has not been permitted to take any more samples of water and has been excluded from the bacteriological laboratory. All samples of water are now being collected by the Assistant Analyst and medical Officer Pulta. In future no samples will ordinarily be taken from Tallab,

TELEGRAMS.

as it is undesirable to have the reservoir opened heedlessly. I should like to take this opportunity of expressing my great indebtedness to Major Greig for his invaluable assistance in elucidating a difficult bacteriological problem. (Censored.)

The Calcutta High Court.

Pending Changes.

CALCUTTA, February 1. Quite a number of changes are pending at the Calcutta High Court this year. The Hon'ble Mr. H. R. H. Cox intends to go on leave during March until the end of the long vacation, and it is not yet certain that he will return. The Hon'ble Mr. W. Teuson is also due for leave this year, which he is taking from the middle of the next month. He will return after the long vacation. The Chief Justice's term of extra service, by which he qualifies for enhanced pension ended to-day and his retirement is expected at the end of the year. The appointment of a successor is not yet made. (Censored.)

Pension to Late J. H. Eastwood's Family.

CALCUTTA, February 1. Information has been received that the Secretary of State for India has been pleased to sanction the grant of the following pensions to the wife and family of the late Mr. J. H. Eastwood, Superintendent of the Calcutta Police Reserve Force, who died on the 3rd October from the effect of injuries received in the riot at Budge Budge: (A) A pension of Rs. 250 a month to Mrs. Eastwood for life or until her remarriage, with effect from the date following that of her husband's death; (B) A pension of Rs. 50 a month to each of the three daughters with effect from the date of death, until their marriage or remarriage of their mother. These concessions are granted in addition to the army pensions drawn by Mrs. Eastwood and her youngest daughter. (Censored.)

Coutt's Visit to the High Court.

CALCUTTA, February 1. Mr. U. S. Coutt, I. C. S., on special duty in connection with the new court of Behar last week visited the Calcutta High Court to ascertain the number of ministerial officers and clerks who could be spared for transfer to the new High Court. He has prepared a list of officers especially those coming from Behar in all the departments on the appellate side of the Calcutta High Court now engaged in connection with cases, civil and criminal, coming from Behar and Orissa.

BOMBAY.

Trial of a Head Constable.

For the Murder of a Coolie.

POONA, February 1. In connection with the trial of Head Constable Daniel Solomon and two bricklayers for the murder of a coolie, named Vishram, in the first named accused's house on the night of the 26th December, Mr. Kincaid, Session Judge, to-day recorded the statements of the accused. Daniel Solomon, in reply to the court, said that on the 26th December he had gone to Bhopadi village outside Kirkee, as his informer had told him that the thieves who had stolen a dressing case from Lord Sandhurst some 12 or 13 years ago had arranged to being the property for disposal to Bhopadi. He returned to Poona by 9-20 P.M. train and reached home at 10-40 P.M. He only heard of the death of Vishram some days later. He had not burned the deceased's clothes, the ashes found being the remains of a fire which labourers had fought in order to warm themselves. The other two accused had told him that an old wall had fallen on Vishram and killed him.

The other accused adhered to their former statement. The hearing was adjourned.

The Haj.

Returning Pilgrims.

BOMBAY, February 1. The Shaid Aigaba of Bombay wires:—The steamer "Akbar" brought 1,200 pilgrims on the 30th January; 17 died on the way, and one came ill with small-pox. Afghani, Bukhari, Bengali and Indian pilgrims are come. About 13,073 pilgrims have returned up to this date. A great number of the poor pilgrims are in Musafirkanas. Many pilgrims would be coming by the "Lawa" steamer. (Censored.)

BURMA.

A Case Under the Arms Act.

An Anglo-Indian Sentenced to Five Years.

RANGOON, February 1. D. A. Williams, an Anglo-Indian, describing himself as a hunter, with one previous conviction under Section 22, Arms Act, was sentenced on Saturday, by the District Magistrate of Taikkyi, Insein district, to five years rigorous imprisonment for a similar offence, namely lending his shot gun, cartridges and dagger to a Shan in the Taikkyi district. Recently there have been dacoities in which an Anglo-Indian has been suspected of lending guns to Shan and Burman bad characters, and enquiries of the special police traced the present case. The Shan, when arrested in a jungle with the gun and other articles, said that they were lent to him by the accused, who, however, denied the charge, although he owned the property to be his. (Censored.)

CEYLON.

Sir West Ridgeway Interviewed at Colombo.

Duration of the War.

COLOMBO, February 1. Sir West Ridgeway, former Governor of Ceylon, is in Colombo on his way to North Borneo. After leaving

TELEGRAMS.

Aden he developed high temperature and was advised to break his journey. At an interview with the "Times of Ceylon's" representative he said he thought the war would last a very long time—two or possibly three years. That was the general opinion in Conservative circles at home.

Crown Colonies and London Money Market.

He thought the Crown Colonies would be able to enter the London Money Market for the purpose of borrowing sooner than was generally expected.

Rubber Boom.

Speaking on trade prospects he said that one thing was quite certain. When the war was over there will be a great rubber boom.

Horsebreeding the Thing.

To make money after the war, horse breeding would be the thing.

Ceylon's Response to Britain.

He paid a tribute to Ceylon's response to Britain's call, but it was unwise to denude Estates of superintendents, adding that there was a possibility though remote, that Ceylon might have to defend herself.

Ceylon's Defences.

Speaking of the defences of the Island he remarked that the authorities were very reluctant to give it its guns, but it was a good thing they were given, otherwise the "Enden" would certainly have bombarded the city.

PUNJAB.

Arts & Crafts Exhibition Opened.

LAHORE, February 1. The Lieutenant-Governor opened this afternoon an arts and crafts exhibition at the local museum. There were representative selections of loan paintings by the members of the new Calcutta School of Painting founded by Abanindranath Tagore, a collection of old Indian paintings, paintings by the students of Mayo School of Art, Lahore and craft work by the students of the same school. The proceedings were opened with the speech of

Mr Lionel Heath,

Principal of Mayo School of Art in which he expressed his opinion that the new Bengal school was destined to live, and dwell on the characteristics of his school, viz., subjective quality, beauty of form, tone at the execution, and called attention to the paintings done by the students of the local school which, he said, reflected great credit on Mr. S. N. Gupta, a passed student of Calcutta school, and now, Assistant Principal here. He then made reference to the craft work done at the local school and said that with the present well-equipped laboratory this department should flourish.

The Lieutenant-Governor

in declaring the exhibition open expressed his appreciation of new Bengal school of painting and said that Punjab students should not imitate them but take inspiration from them which His Honour hoped would be achieved under Mr. Gupta's guidance.

The Proceeds of the Exhibition

will be devoted to Belgian Relief Fund.

UNITED PROVINCES.

Hindu University Society Meeting.

ALLAHABAD, February 1. An important meeting of the Hindu University Society has just been held at Benares. Sir Gurudas Banerji presiding. Among others present were Justice Ashutosh Chaudhuri, Dr. Sunderlal and Pandit M. M. Malaviya. The draft bill and statutes were considered and generally approved, but some alterations were suggested for the acceptance of the Government. A sub-committee with Sir Gurudas Banerji as adviser was appointed to revise the regulations.

Viceroy lays the Foundation.

It was also announced that the Viceroy had been pleased to lay the foundation stone of the University building. No date has been fixed yet.

Bharatpur Maharaja's Return.

Welcome Addresses.

ALLAHABAD, February 1. The Maharaja of Bharatpur has returned from England and was presented with a number of addresses of welcome.

Duars Planter Association.

Annual Meeting.

Reference to War and Proposal of Tea Gifts

ALLAHABAD, February 1. The Hon'ble Mr. A. W. C. Chaplain, speaking at the annual meeting of Duars Planter Association, Jalpaiguri on the 26th January last said with reference to war:—Experience in the war has shown that tea is the healthiest drink for troops in the field and it seems to me that the tea industry should take this opportunity of sustaining its reputation for patriotism and generosity by offering to our troops and those of our gallant allies a large quantity of tea as a gift. A levy of a certain percentage on the crop which would produce several million pounds of tea, part to be sent to the allied armies in France and part to the Russian troops, would, I am sure, meet the wishes of all shareholders and I trust that the Indian Tea Association will not lose the opportunity of doing the right patriotic thing in this time of national need. In this connection it may be mentioned that Indian Tea Association have had questions of gift of tea to the troops under considerations already as also the gift to the hospitals.

గుంటూరు వార్తలు

ఒకవిందు

గుంటూరు జనవరి 30:—ఈనెల 26 తేదీన మిషన్ కాలేజీ ప్రెజిడెంటుగారు జె. రాయ ప్రాధికార దొంగగారు తమబంగారాలో, మారెండవ సర్కిల్ పాఠశాల వెళ్ళి ఇక్కడ సైక్లరుగారు వి. ఆర్. వెంకట్రాయయ్య, అవకాశి గారికి గవర్నమెంటువారు "గావురహదూరు" అను బిరుదును నొసంగినందుకు, వారి గౌరవాన్ని ఒక వింకోసంగిరి. కాలేజీకి సంబంధించిన ఉపాధ్యాయులను, దొర, దొరనానులను ఆవ్యోనించి వింతుకువచ్చినవారందరూ వివిధమను ఆటలతోను గ్రామస్థుల పాటలతోను కొంతకాలమును వినియోగపరచిరి. తరువాత అల్పాహారము లాసంగబడెను. అంతరము హుజూరాబాద్ కొన్ని సంభాషణలు, ప్రసంగములు గావించబడెను. తెలుగులో పద్యములు చదువబడెను. కడపట జాతీయగీతము చాడి జాబ్బి చక్కవ రిగారికి జయమును, ఆంగ్లేయులను గలుగు గాకయును దీవెనలతో సభముగింపబడెను.

రజస్థానంతర వివాహపు చట్టము.

ఈ చట్టము హిందూసంఘమునకు అనేక దాయకమని దెలుపుటకు కొంతమంది పూర్వాచార పరాయణులచే యజ్ఞశాలలో 25 తేదీ నొకసభ జరుపబడినది. సభ 5 గంటలకు జరుగునని ప్రకటన చేయబడినదిగాని 5 లేకు 6 లేకు 7 గంటలకు ఇంకావైసో ఆనలగురు కూడినట్లు తెలిసినది. కొందలు కనిపెట్టుకొని యుండి యుండి గృహములకుజరిరి. పెండ్లిలోనంది కేళ్యుడునోము, సత్యనారాయణశ్రమము, ఆక్రమము ముత్రయిదువలకు పెట్టుట మున్నగుక్రతువులు జరిగినట్లు యజ్ఞసందర్భములో నీరజస్థానంతర వివాహచట్టమును గూర్చి కూడ సభకు గాఃరించిరి. ఈసభాప్రదేశము హిందువులందరు వచ్చుటకు వీలుకాని స్థలమగుటచే నీసభ బహిరంగసభయని దెలుపుట కెంతమాత్రము వీలులేదు.

యజ్ఞవిషయమైన వివిధ విషయములు.

(1) యజ్ఞము 25-వ తేదీతో ముగిసినది. (2) కాన్పులవారికి "సోమయాజులు" గారను బిరుదునువచ్చినది. (3) రెండుమేకలు స్వర్ణమునకు పోయివి. (4) అన్నదానము బ్రాహ్మణులలో కనిపెట్టుకొనియున్నవారందరి కై యజ్ఞములు చేయబడెను. (5) కాని కుండి, గుడ్డి, మాగ మొదలగు వికలాంగులగు బ్రాహ్మణకేరలును మాత్రము అన్న మోరానునందాయని పందిరి కలుపల కోడలులు పెట్టుచుండిరి. (6) కాన్పులవారు తమ యజ్ఞప్రసాదమును చీదలగు వికలాంగులకునుదెట్టిముక్తి గలిగించి మేలగ నుండెడిది గదా? (7) కానకలుగా వచ్చిన డబ్బు బిందెల కొలది పోనైనది. (8) కొనేటిలోని నీరు చాల మట్టుకు పాడైనది. (9) యజ్ఞమువిషయమైనదిపెట్టుబడిన కరపత్రములకు లెక్కలేదు. (10) కరపత్రముల ప్రచారముకల్ల పురజనులకు యజ్ఞము విషయమైన మంచిచెడ్డలు బాగుగ గ్రహ్యములైనవి. (11) బిడ్డల కొరకు చాలమంది స్త్రీలు సోమదేవమ్మ గారికి నమస్కరించి సవర్ణన, కాసులను, రూప్యములను, పట్టుచీరలు చవికలను నొసంగిరి. (12) సంసారార్థమై వచ్చిన స్త్రీలకు, యజ్ఞపాయసము వండిపెట్టుబడెను. (13) సముద్రయానము చేసినవచ్చిన వారితోకలిసి భుజించినవారు యజ్ఞభోజనములలోకలిసి భుజించుటకు సమర్థులైనందుచే నమూద్ర యాన సమస్య ఆమోదింపబడినది చెప్పవచ్చును. (14) యజ్ఞమునకుగాను ఫస్తుకంపి నీవారు సుమారు 80 రూపాయల నొసంగిరి. ఈడబ్బు పెట్టి చీదలగు కుండి, గుడ్డి మున్నగు వికలాంగులకు యజ్ఞము చేయతోనేపస్తుకుంపెనీలో పట్టెడు అన్నము పెట్టిన వారును సంతసించేవారగుదా? (15) సోమయాజులుగారిని, సోమదేవమ్మగారిని, ఋత్విక్కులను నొక బండిపై నెక్కించి అగ్రహారము నూరేగించిరి. ఇంటి యింటికివచ్చి హారతులిచ్చి కొబ్బరికాయలను నొట్టిరి. బ్రాహ్మణులు బండిలోగారి. వితంతువులు వెనుకనుండి బండిని నెట్టిరి. ఈవైధవముచూచి తీరవలసినదె. (16)దీని తరువాత సహవాసుకూడ చేయుదురని ప్రకటించిరి. (17) ప్రథమమున వసూలైన ధనమెంతో గ్రామములో వసూలైన సమూహరెండువేలరూపాయలకు, వైశ్యులు యచ్చిన బియ్యపు బస్తాలకు నెయ్యిడబ్బులకు, మిగత కావ్యధాన్యమునకు, కానుకగా వచ్చిన డబ్బునకు లెక్కయేమైన యిత్తురాయని పురజనులలో కొంద అనుకొనుచున్నారు.

పోలీసుఆటలు ఫండ్ములు

ఈనెల 28 తేదీన పోలీసువారి ఆటలు ఫండ్ములు మున్నగు వేడుకలను జరించుటకు పోలీసువారి మైదానములో నన్ని యెన్నాటలు గావించబడెను. అన్ని యలంకారములు కావించబడెను. ప్రేక్షకుల సేవలుచేరిరి. మిగుల విసోదకరములైన 15 ఫండ్ములు జరుపబడెను.

సభ్యులందరికి అల్పాహారము లాసంగబడెను. కడపట పుడెములలో జయమందివారికి పోలీసు నూపరాలెండెంటుగారైన డాక్టర్ దొరగారు బహుమానముల నొసంగిరి వింతు

మాపురమందలిక హమ్మదీయులు కలసి పురపద్యమును గొప్ప పండిని కిచ్చించి అచ్చట చీదలకు అన్నదానము నేటిరాత్రికి చేతురు.

ಜ್ಞಾ ಬು ಲು.

1915 సంవత్సరం జనవరి 23వ తేదీన వైద్యాధ్యక్షులు డా.
బా.కా. రంగం పేట గ్రామములో ప్రథమ పాఠశాల యుపా
ధ్యాయ సంఘముకంటే జరుపబడినది. దానికి సుమారు 25 గురు
ఉపాధ్యాయులు హాజరైరి. ఈ సంఘమునకు వైద్యాధ్యక్షుల
రేణిమ్మగార్ల నూపరువై జరుగారైన పహాదజీ పంగ
నామముల వెంకటచేలం పంతులుగారు అధ్యక్షులుగా నిలు
మింపబడిరి. వారు ఆంగ్ల సామ్రాజ్య విజృంభమును విద్యయుగా
గావించి స్టెరియోస్కోపు (Stereoscope) అను యంత్ర
సాహాయ్యమున ఉపన్యాసములొనరి సంకతులు విజృంభించు
మరపుచేసిరి కనుపించిరి. పాఠశాలాభిమాని మల్లికార్జునక
లిలకుండగు అప్పలరాజుగారి యుద్ధాన చరణానందం గల విద్య
భవనంపైన మూలము బంగారాలో సి. సుందరరాజులు గారిచే
సంఘపు ధాయాపటము వీయబడినది. అది సంఘకార్యదర్శిగారు
వా యునున్నారు.

IV

ఏలూరు భాషాసంఘము.

అయ్య.

ఏలూరు జనన 29:—ఈసంఘమునుగూర్చిన 26వ తేది ఆంధ్రపత్రికా దైనికసంచికలో ఒకవిలేఖకుడు వ్రాసిన వ్యాసమును జదివినాను. అందుగల కొన్ని యసంగతములను ప్రశ్నార్థకమునకు పురిగొల్పినవి. ఆ వ్యాసములో భాషాసంఘము వారిముఖ్యోద్దేశ్యములలో నొకటినిమాత్రము విలేఖకుడు ప్రాముఖ్యముగా వ్రాసియున్నాడు. పుస్తకభాండాగారమునకల జరుల తుపయోగపడునట్లు ఈపురమునందు స్థాపించుట భాషాసంఘముయొక్క యుద్దేశ్యములలోనొకటి కాని యిదిమాత్రమే వారి యుద్దేశ్యముకాదు ఈయుద్దేశ్యము గలిగిన సంఘమి పురములో పురమందిరాధికారులదివేలుఇదివరలోనుండియుండ లేదు. పురజనుల ప్రోత్సాహములేకయేమి, ఏలూరులోనుండు విద్యార్థకుల యభిమానభావమున వైననేమి, ఈపుర మందిర సంఘము వారు మాడు సంవత్సరములకిందట పురమందిరమును దెలుచినపుడు పుస్తకభాండాగారమును స్థాపించెదమని వెల్లడిచేసియు నేటివరకు తద్విషయక ప్రయత్నము బొత్తిగా జరుపకపోవుటనుబట్టి భాషాసంఘమువారు పుస్తకభాండాగారమును నీపురమున స్థాపించుట ఒకయుద్దేశ్యముగ నుంచుకొనుట తటస్థించినది. ఈవిలేఖకుడు పురమందిరపు కట్టడముకింద నాలుగువేల రూపాయల బుణము దీర్చవలసియున్నదని వ్రాసియున్నాడు. కొన్ని మాసముల క్రిందట ఈపురమున జరిగిన మండలసభకొఱకు రమారమి వేయిరూపాయల చందా వసూలు చేయబడెను. ఆసామ్యవసూలుచేయుటకు బుణభాగ్య యద్దమురా లేదుకదా? మండల సభలవలన నుపయోగములేదని నాయుద్దేశ్యముకాదు. కాని ఈపురములో మిక్కిలి యవసరమయిన పుస్తకభాండాగారమును మాడు సంవత్సరముల క్రిందట స్థాపించ నుద్దేశించి యాయుద్దేశ్యము నెరవేరుటకు వలయు ప్రారంభ ప్రయత్నము లైనను చేయక పూర్వమే ఒక్కొక్క సందర్భమున వేలకొలది రూపాయలు మాడునాళ్ల ముచ్చటకరకు వృథావ్యయము చేయుట ఎంత యుచితమా వ్రాసినవనరము. ఇంతియకాక తమ ముఖ్యోద్దేశ్యములను బొత్తిగాజూచి నిమేష తీక్షణమునకు లోచనము నీపుర ప్రముఖులకు పుస్తకభాండాగారము స్థాపించుటకు గావలసిన పట్టుదలగలదనట సంశయాస్పద మగుటచే భాషాసంఘమువారు ఈ యుద్దేశ్యమును గూడ ప్రాముఖ్యముగ నుంచుకొనవలసినవారయిరి.

మీ విలేఖకుడు వ్రాయుంతవరకు దీని జనలో ఆస్సోసియేషన్ అనేదు సంఘ మొకటి ఏలూరులో దుర్బలావస్థ యందున్నదని కాని లేక ఇదివరలో సంకురించి యుండి యుండెనని కాని యీ పురజనులలో నెక్కువ సంఖ్య యెఱుంగదు. ఈవిలేఖకుని వ్యాసముజదివిన పిమ్మట వైదివిజయ్ ఆస్సోసియేషన్ విషయమై నాకలుచేయగా కమ్మమమింద వారికి రాజకీయ వ్యవహారములను చర్చించుట, ముఖ్యోద్దేశ్యముగానున్నట్లును, పుస్తకభాండాగారమును స్థాపించుట వారిముఖ్యోద్దేశ్యము కానియట్లును తెలిసినది. రాజకీయ వ్యవహారములను జర్పించుట భాషాసంఘమువారి యాదర్శమెంతమాత్రమునుగాదు. అట్టిస్థితిలో ఆసంగతోద్దేశ్యములు గలిగిన యీరెండుసంఘములు వైకృత్యగుట యసంభవమని యీవిలేఖకుడు తెలియకపోయినది.

ఇంతియకాక ఈవిలేఖకుడు తెలియక భాషాసంఘమునుగూర్చి కొన్నివిలు ప్రములను గావించెను. ఈసంఘము స్థాపించబడిన ఘనమగు ఒకటినిరమాసములో 9 బహిరంగ సభ లీసంఘమువారిచే జరుపబడెను.సభలన్నియు బహుశకులచే నలంకరింపబడెను. జ్ఞానపూర్వకపర్యాసములు విద్యావంతుల మానసముల నాకర్షించెనని నేను నొక్కొక్కటింప గలను ఇట్టియెడ ఈవిలేఖకుడు మూడుసభలు మాత్రమే జరిగినవని వ్రాయుట సత్యమునకు దూరము. ఈపురమందిరమున నియ్యబడిన రెండు ఉపన్యాసముల లోపములను నూచించుచు నీవిలేఖకుడు వ్రాసియుండెను. అదియు సత్యమునకు దూరమనియే నా యభిప్రాయము. ఇదివర కీపురమున మిక్కిలి యరుదుగానుండిన యిట్టి యుపన్యాసములు భాషాసంఘమువారి కృషివలన తఱచుగ వినిపడి భాగ్యము నేడు కలిగినదని యీ పురమందిర యొక్కవ విద్యార్థకుల యొక్కయు, విద్యార్థుల యొక్కయు యభిప్రాయమై యున్నది ఉపన్యాస మధ్యమున సభ్యులలో క్రిడాసక్తిగలిగిన యొకడైన తేలిపోవుట యుపన్యాసలోపమునవలనగాక లేది పోయెడి వార్తగూడకే లోపమువలనగూడవైయుండవచ్చునని నీ విలేఖకుడు వ్రాసిన యుక్తముగ నుండెడిది. భాషాసంఘమువారి రారంభమునే రెండువందల కెక్కువగా నుద్దేశించుటను సంపాదించినట్లు ఒక నాటిసభలో బ్రదర్శించిరి. వత్సల, విద్యార్థకులు, వైద్యులు, ప్రియు ఈసంఘము వారి యుద్దేశ్యములకుఁ దోడ్పడుచున్నారు. పురవాసి.

రత్న మాంబ

(ఒక చక్కని కథ)

(న్యాయపతి నారాయణమూర్తి - జరంపురం.)

(పూర్వసంచికానుబంధము.)

శర్మ తనకుతువై పునకు నిదానించుచున్నాడు. ఆమె యెందులకో బావనతనదనయెందులును కనిపెట్టి "నీయభిప్రాయమేమి? యనియడిగెను.

రత్న— నడచుకొని పోవువారికన్న యెగురుకొనిపోవువారు ఘనులు కదా?

శర్మ— అట్లయిన నేనులేగురును, అవి మానవులకన్న ఘనమైనవా? ఎట్లు?

రత్న— "తండ్రి, మనవారు దేవతలకు రెక్కలుండునని యందురు. వారెగురుగలరు. అదియుంగాక, మనము పూజ చేయుదేవుని యవతారమూర్తి లేగురుదురు. రామాయణములో అని యింక నేనె చెప్పబోవుచుండ, శర్మగారు, "బలే! రత్నమా! బలే! నీకోరిక దప్పకదీర్చెదను" అని పలికిరి.

రావు—రత్నమా! నీవు చెప్పినది సరిగానే యున్నది. దేవతలేగురుదురు. నేనులేగురును మానవులకన్న ఘనముకా?

రత్న— ఎట్లా, మామవు భూమిమీదనుండువలరు. పక్షులు గూడ నడువగలవు అనియెగురును. మన మెగురలేము. వానికెవటి కరకులే నున్నవి. యున్నది. మనకు దురాశమెండు. వాని కానందమున్నది. మనకదిమాత్రమే. అదియును దినమును పాడిపాటియే పాడునప్పటికిని, వానికి నుఖమున్నది. మనము రోజునకు వేయిమందిపాటకాండ్రును వేయివిధములగు పాటలు పాడియున్నాము. అనివితిరదు. అన్యోన్యము, అన్యోన్యమునోయము, దీపతులయొక మత్యము, మున్నగువి నాటినుండి మనము నేర్చుకొనవలసియున్నవి. ఇంతేమికావలయును.

రావు— "హాయి! హాయి! మచ్చకంటి! మెచ్చుకొంటిని, నీవన్నదిజను. నీవెందుల కాభరణముల దూషితువో నాకు తెలిసింది."

రత్న— "అదియేదీ?"

రావు— నీయొద్ద నొక గొప్ప యాభరణమున్నది. దానితో నీలోకములోని యేయాభరణమును సాటిరాదు. వజ్రదూగ్యములు దాని ముందెందునకును పనికిరావు.

రత్న— అదియెక్కరికిని గనుపించదామేమి?

రావు— గజ్జనుల కగపడును. వారుదానివిలువ నెరుంగగలరు.

ఇంక దుర్జనుల కన్ననో, యద్విగనుపడనే గనుపడదు.

రత్న— మీరు రత్న కర్తలేమో, దాని విలువ నెన్నగలరా?

అది విలువగలదే యెవరో, దానిని విక్రయింపవచ్చును.

రావు— దాని తెలియ, అగణ్యము.

రత్న— అట్లయిన నేను దాని నమ్మివేసెదను, దానిని మీరు కొని లాభమును పొందెదరా?

రావు— రత్నమా, నాకు దానిని గొను. సామర్థ్యములేదు. నేను వీడవాడను.

రత్న— తామునిగ్గయించిన వెలకే తామా వస్తువును పుచ్చుకొనకుండుట వర్తకుల లక్షణమగునా?

రావు— రత్నమా! అట్లయిన వినుము. ఇచ్చట గూరుచున్న మిత్రాండ్రోగ రనుమలించివో మన మిర్దురమును, భాగస్వాములగానుండి, ఆరత్నము వలన వచ్చులాభము ననుభవించుము. నాభాగముగానేను నాజీవమున చేతిలో బెట్టుచున్నాను అది తనచేయబాచెను.

రత్నమాంబ "తటాంబ" లేడిపిల్లవలె తనకుప్పివీడనుండి లేచెను. తాను జేయుబోవుదని తలంచుకొనెను. తక్షణమే లెల్లబోయెను. రాజగోపాలరావు వైపునకు బాడ నాతడు చేయించాయుండెను. అతనిముఖము గంభీరముగానుండెను. హృదయము దడదడ గొట్టుకొనుచుండెను. ఆమె మాట్లాడదలంచెనుగాని యట్లు చేయనేకపోయెను. మరల నాతని వైపు తిరిగెను. నీగున తలంచు తండ్రిసమీపమున నిలిచెను.

శర్మ— రాజగోపాలరావుగారు నాకిది ఎంతయును సంతసముగాని ప్రథమ సమాగమనమునకే కలుగు పరస్పరానురాగము చిరస్థాయి కానేరదుగాన కొంతకాలము మిగిలెదలకు ను గుణదర్శనముల ఫలితించుట యుక్తము మిగిలెదలకు దంపతులగుటకన్న నాకు వాంఛనీయ మొండేమియు లేదనిరి. ప్రథమ సమాగమనముననే కలిగినను విద్యావతియుగు రత్నమాంబకును నుగంజు యగు రాజగోపాలరావుగారికిని

వృత్తాంత లేఖలు.

తాళ్లపూడి వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖకుని యొద్దనుండి)

కాలమానస్థితి.

తాళ్లపూడి జనవరి 30:—ఈ నెలలో చిన్న వృత్తములు మరయుటచే సస్యములు పాడయినవి. మబ్బులింకను నాకనమును వదలలేదు.

హరికథ, ఉపన్యాసము.

శ్రీబాలకృష్ణదాసుగా కీమద్య మార్కండేయవర్తిర హరికథా కాలక్షేపము గావించిరి. కథానంతరము ఏలూరు పాటి రామభద్ర చయనలుగారు హరికథలనుగూర్చి యువస్వనించిరి.

మోరహత్య.

ఈమధ్య నొకనాటి యువయువకున వేగిశ్వరపురం గోదావరిరేవులో శరముకటి తేలియున్నదట. గ్రామములు పంచాయితీచేసి కాంతూరపంపిరి. హత్యవివర మింకను తేలలేదుగాని శరము కాళ్ళచేతులు దగ్గరకు కట్టబడియున్నవని తెలియుచున్నది. ఈ విషయమున దగినశ్రద్ధను పోలీసువారు దీసికొనుచున్నారు.

ఒకమరణము.

ఈమధ్య గోదావరిలో నీరబోయి పదియారుసంవత్సరముల ప్రాయముగల బ్రాహ్మణజాతి కుష్టివాడు పాపహృదయ సోమయాజులను సతకు చనిపోయినాడు. పాపహృదయభార్యకు సం॥ 12 లు వయస్సు. నీరకుటుంబమునకు మాసానుభూతి నందించు చున్నారు.

సంకాతీపండుగ సందర్భమున శ్రీరామాయణముకద్ద కావ్యముగారు శ్రుద్ధి మొదలగువారికి వస్త్రతండుల దానము చేసెరి.

వేంకటగిరి వార్తలు.

(ఒకవిలేఖకుని యొద్దనుండి)

ఎలిమెంటరీ స్కూలుప్రవేశ మహోత్సవము.

వేంకటగిరి జనవరి 30:— ఈ నెల 18 లేది సోమవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు బంగారుపేట బోర్డు ఎలిమెంటరీస్కూలు ప్రవేశ మహోత్సవము అభివర్ణముగ జరుపబడెను. ఆవృద్ధు డిప్యూటీకలెక్టరు దారుగారగు మ॥ రా॥ ఎ. వెంకటరామయ్యర్. అగ్రాసనాసీనత్వమున హించిరి. సదరు స్కూలు హెడ్ మాస్టరుగారగు మ॥ రా॥ టి. శ్రీనివాసులు గారు స్కూలుయొక్క రిపోర్టునుచదివిరి. అందు ముఖ్యాంశము లేనియన ఈస్కూలు ఘనమగు 12 సంవత్సరములకు ముందు తనచేత స్థాపించబడినయు, స్కూలుఉంచుటకు ధర్మార్థముగ తమసృష్టిము నిచ్చి మ॥ రా॥ వడ్లపూటి వెంకటసుబ్బయ్యశెట్టి ప్రోత్సాహమొనర్చిననియు, కాలక్రమమున గ్రామముల సహాయంబున స్కూలు వృద్ధికాగా బోర్డువారు స్కూలును బోర్డుకు కావలయునని కోరగా దానిని యిచ్చితినియు స్కూలు వృద్ధి యగుకొలది స్థలము చాలనందున బోర్డువారు రూ 2000 ఖర్చుపెట్టి కట్టించి స్కూలుకు దయచేసిరియు చెప్పిరి. పిమ్మట మ॥ రా॥ నెమలి. సుబ్బరావుగారు ఎలిమెంటరీ విద్యాభివృద్ధిని గుఱించియు వార్తాపత్రికా పతనమునుగురించియు నుపస్వనించిరి. తదనంతరము మ॥ రా॥ పురాణము సుబ్బయ్య టి. ఎ. గారు విద్యాభ్యసనవలన గలుగు ఫలమునుగుఱించి ముచ్చటించిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారు ప్రభుత్వము మనలను ఆత్మరక్షణ చేయుట కొనర్చుచుండు ప్రయత్నములను వివరించి ప్రశంసించి చక్రవర్తిగారికి మేరీరాడిగారికి మంగళ గీతంబులతోను మితాయి పంచి పెట్టుటతోను సభముగిసెను.

కలిగిన ప్రేమ హృదయ పూర్వకమగుటచే నది దినదిన ప్రవృద్ధ మనమైనది. శర్మగారును పుత్రికయును రాజగోపాలరావు గారును ఇంగ్లాండుదేశమున కేగిరి. రిమానుములు గడచినవి, పుత్రికలన్నియును కొలది దినములలో శ్రీయంత రాజగోపాల రావుగారికిని, శ్రీమతి రత్నమాంబగారికిని, వివాహము జరుపబడెనన్న దను వార్తలను ప్రకటించినవి. దానిని జదివిన ఛాందసులు డిట్టిరి. సంస్కర్తలు క్లాఫించిరి. ఎవరే మరుకొనినను లండను నగరములో బ్రహ్మ సమాజసభకు లగు, బ్రహ్మసంధ కేశవ చంద్రసేతుగారి పేరుతోనున్న "కేశవ నికేతనము"లో జయప్రదముగ వివాహము జరిగి పోయెను. రత్నమాంబకడనున్న నుగుణ పుంజము" అను రత్నమువని లాభములన్నిటిలో రాజగోపాలరావుకూడ, చాలకాలము భాగమునుభవించెను ఇట్టివివాహము లిదివరలో నెన్నడును మనలోజరుగలేదు. మున్నుంచు జరుగనన్న వేమో యెవరు చెప్పగలరు?

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-6-0. 12-కి 3-8-0

మా తామర తైలము ఒక్కడబ్బీ ను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు సారులు రాచినయెడల తామర నిర్మూలముగను. నయము కాని యెడల మీ ఆరు అణాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

ఆ నేక సంవత్సరములు, మాగుములు బాధపడెనవారు దీనివలన కరుణపే నుభము పొందిరి. హా! నిదురపట్టక బలబలము అనుచుండు అవస్థ నా చానిత్రేవను వద్దు.

జీర్ణరసాయనము.

25 మాత్రల డబ్బీ 1 కి వెల 1-4-0

అజీర్ణము వలన భుజించినవస్తువులు రక్తమునకు సరిగా మార నందున ఇదిమిగిలిన రోగములకు కారణ మగును. దీనివలన శరీర కోశములందు

రసస్రావము క్రమముగ గలుగక, మర్బల మేర్పడి ఆయువు క్షీణించును. చులబద్ధముమానును. రక్తము పుట్టిజెందును. ఆకలి హెచ్చును.

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, సర పటుత్వము కారణములు. రక్త పుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము.

ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానిని జేయును. దీనివలన శుక్ల సప్తము, స్థలనము, శక్తి లేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యబ్బులకు వజ్రగుళికలు వజ్రాయుధమువనింటి.

మూల శంక కు తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము లాపుతారి క్రమముగ చిన్న చిన్న మలలు ఏర్ప

డును. ఇది పైత్యకోశపు మందతవలన (Torpid liver, గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేష కాలము ఒక చోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహిర్యక్షమునకు పోయినపుడును ఇతర సమయములందును రక్తముపడును. విశుభక కొంతకాలమువాడిన మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

మోహినీ తైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు

మెదడుకు చలువజేయును.

కండ్లకు చలువజేయును.

తెండ్రుకలు పెరుగును.

తెండ్రుకలు రాలకుండును.

తెండ్రుకలు నునపుడెరును.

మనోహరముగా నుండును.

నువాసన గలిగి యుండును.

వేలకు వేలు

సీసాలు విక్రయము.

తప్పక కొనుట యుక్తము

ఇది మనోహరము జేయు విద్యాగ్రంథులు, క్షీడర్థు, ఉద్యాగ్రంథులు మొదలగువారికి నుభనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేకోడ్డు, బొంబాయి 6,7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

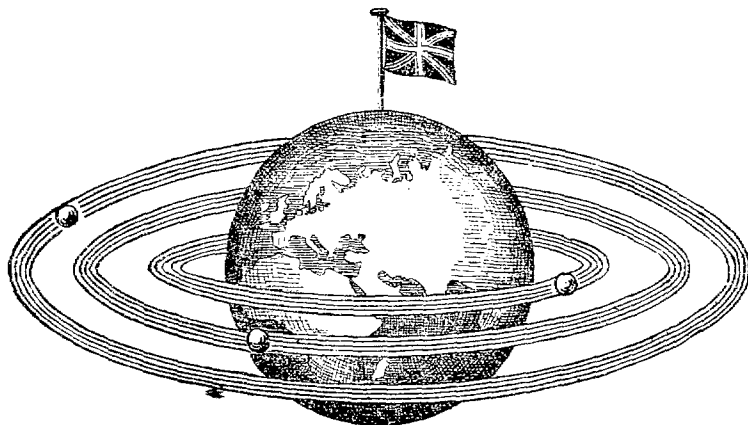
'హనుమాన్'

బొరక్క సబ్బు

దీని యందు సంజీవతుల్యమలగు కస్తురిలు జేయున్నది. చెలి సంబంధమగు దురద, పుండ్లు, గజ్జి, నవ, పొడలు, తామర మొదలగు చర్మవ్యాధులు తక్షణకాలములో రూపుమాని పోవును. చర్మమునకు మృదుత్వము నిచ్చును. బాలురు బాలికలు, యౌవనము, వృద్ధులు, ప్రతివారును ప్రతిదినమును ఉపయోగించదగినది. ఔగము చేసుకొననప్పుడు శరీరమునకు చల్లదనము నిచ్చుటకు యీసబ్బునకు మరయొకటి సాటిగాదు. మన దేశముయొక్క ప్రతిపట్టణమునందును, ప్రజాకునందును యీ సబ్బు క్రయమునకు దొరకగలదు. ఎస్. రంగనాథం స్ట్రెట్టి అండు బ్రదర్స్, మద్రాసు.

ప్రపంచ యుద్ధము.

ఘనఘోర సంగ్రామము!

చిత్రరూపము !!

యోధా గ్రణుల భావ చిత్రము !!!

యూరోప్ ఖండమందెల్లను, అల్లకల్లలముచేసి రక్తప్రవాహమునే బారలాడుచుండు జగత్ ప్రళయ స్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలభైరవునివలె వినబడియుండు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయా దేశపు రాజాధిరాజులనున్న, చక్రవర్తులనున్న, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడు సుందరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నున్నవైన కాగితములపై ముద్దగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి.

త్వ ర జే యు దు! స్వల్ప మే ప్ర తు లు !!

తోకనుకాల్చుకొనిన మర్కటమువలె అక్కడిక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారనావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతముజేసి తుదకు మండింపబడి సముద్రపాతమునకు పోతున్న ఎవడను జూచియుండురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసుకు ముట్టిడించి జేసిన అనాగతములను జూచియుండురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిద్ధియను నావయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులవలెయుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జపాన్ చక్రవర్తులనున్న దుర్యోధన దుశ్శాసనులవలె కాలాగ్నికి పోతున్న యుండ్ల జిగ్గరి ఆస్తియా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుండురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నాకానాయకులనున్న, వాయువిమాన నాయకులనున్న జూచియుండురా? లేనియెడల మావద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూడుడు! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనివెల. 1 రూపాయ.

షరా.— యుద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు సూర్యముగా యెత్తబడిన పోలోలను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము ప్రతియొక్క వటుమును మౌనికెట్టల జుట్టి నలగక భద్రముగా జేరునట్లు చంపెదము.

విలాసము :— గురుబసవ కంఠెని మద్రాసు.

పోస్టేజీ సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజుగారు మూలినయినను.
ఒకచిత్రమున కథ—చదువుటచే
భావనాబలము కలుగజేయుటయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుచేలిపియున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.
జాగ్రత్తగా తమనామ ప్రాయము.
డాక్టర్ జి. వి. కె. గోవిందజీ,
ఆంధ్ర నిగ్రహ ఔషధాలయము,
92, బ్రాహ్మీ, మదరాసు.

నూతన రోమసంహారి.

బేగం సాహిబ్.

ఈజిప్టు రోమ సంహారి
ఒకసారి ఉపయోగించుట
కలవ కలదు. ఇది ముందుగా
రొమను తొలగించుటకు
గాను యెటుంటి సుచ్చ
జాతయిన దా ధర్మక
యను ని కర్తించును.
చర్మమును స్వభావ
ప్రకారము కాంతిని
రక్షింపజేయు (సాఫ్ట్)
ఇది ఒకటి.

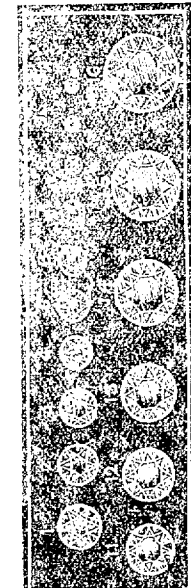
వెల 3 చిట్టలు పెట్టి 1కి రూ 1-0-0 వి. పి. భర్త 4 అకౌంట్
పెట్టెలు రూ. 2—10—0 తపాలాశుల్క 0—0—0
వలయువారు: ఆర్. వి. పండిట్ అందు కంపెనీ
నెం 6 బందరుసిథి మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమోటార్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

అనుప్రాప్తయ్యింపబడిన ఆటోమోటార్ బహారును.
మనోహరమునది, సువాసనగలది, చాలకాలమువాసన
యందును, వీరవర్మరాజుగారి పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడ
లేదు. చేతియూపా యాదగాని, కొటుమిదగాని కొన్ని
కొట్టను జేసికొనినయెడల సువాసనలతోడూడిన పూజలతో
లోగో సూర్యున్నట్లుండును. ఈ యన్నులమైన జేయకముల
పుష్పములనుండి తయారుచేసిన ఆటోమోటార్ బహారు
చాలావరకు ఆటోమోటార్ బహారు ఇవ్వమని మీదగ్గరనున్న
బాల్వక్రమ సమగ్రవలయును. వారితావున తేదీని మాట్లా
యెదను. చిన్నలుడి విలుక 0-8-0, మధ్యతరగతియుడి 0-12-0,
పెద్దలకు తీరుగల పెద్దలయబుడి 0-2-0. ఈయత్తులో
మరగచెట్టుబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కార్డులు దజ్జ 1-కి
0-10-0 వి. పి. భర్తకొనువాకే భరించవలయును.
జోషి ఏకెంటు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155, బామా నగర్, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెంటు:—గోపాల్ పుష్పాత్తం మూర్తి.
నెం 29, ప్రసాదబాగుగోడు ప్లవరుబాగుసమీపం, మదరాసు,
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
మరాఠ్ పత్రికము-మదరాసు ఈస్టు.

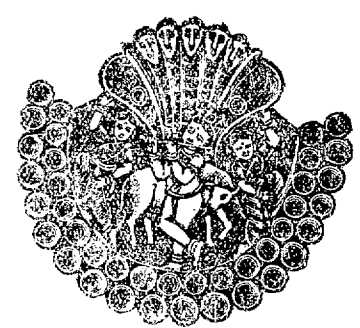
ఈ ప్రక్క చిత్రపటమున దశపదుకట్టిన్ని
యింకా యితర మెట్టిన్ని బర్మా నైజులకు
తగుమైనట్లు ఇమిడివక, చక్కసాన,
నైసాన, పట్టెకెంపులు, కుచ్చకెంపులు,
వైక్రాంతములు, రోజాపూలు అను మేలు
వైక్రాంతములు, స్ఫటికములు, పుచ్చేరి
గాజుకర్పూలు, సుంచిపనితనముచేయిం
చి రోజాపూలుగా జీవరత్నములను
మిరియందుకట్టి వాటినిన్ని వారువారు
కోరునట్లు తయారుచేయించి సరసముగా
పంపించగలము.
ప్రభుమహర్ ఆర్డర్లుపంపి మేము స్వల్ప
లాభమునకు ఫలమధికముగనిచ్చెను సార్వ
కనానుముగల సరాలు వర్తకులను దెలిసి
కొనవలయునని నగలను రత్నములను స్వదే
శక్తుకానులను గోరువారు ప్రార్థింతులు.

ఆంధ్రనాటకములు.

ఆంధ్రనాటక పితామహుండగు బల్లారి, ధర్మ
వరం. రామకృష్ణమాచార్యుల వారిచే రచియింప
బడిన ఆంధ్రనాటక రత్నమాలా గ్రంథములు.

- 1. చిత్రనీయము. (2) వివాదసారంగధర. (3) పాదుకాపట్టాభిషేకము. (4) నావిత్రిచిత్రాశ్వనాటకము. (5) ప్రహ్లాదనాటకము. (6) ప్రమీళాష్టానీయము. ధర ప్రతి 1-కి రు 1-0-0 మాత్రమే.
- అనేకనాటకముల ఉత్తరరంగములు ప్రతి 1-కి 0-4-0 వలయువా ర్షిండి అడ్రస్సులకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.
- రమావిలాసము ద్రాక్షరశాల, బల్లారి.
- యం. సరస్వతి. "మారుతి నివాసం,"
- 26, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ వీధి, మద్రాసు.
- ఆశ్వినీ అందు కంపెనీ,
- బ్రాహ్మీ మద్రాసు.
- మూర్తి అందు కంపెనీ
- తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

22-వ న్నెల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

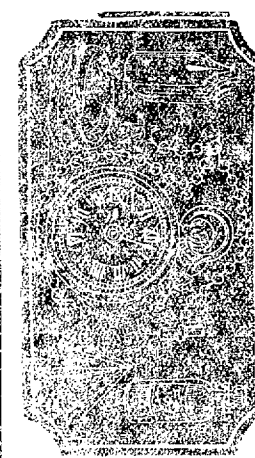

గెజల్ నాగర
1½ సవరము యెక్కు
వెల రు. 30-8-0.

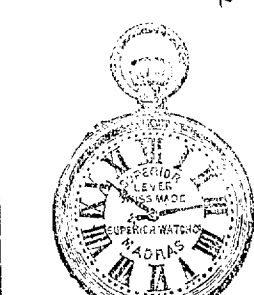
చుట్టును వివిధములగు బంగారునగలు, పండినగలు, రాళ్లు
చెక్కిననగలు, మున్నెమునది ఈక్రింద జేర్చొన్న వర్తకులంద
రొంపును, కోడలవారికి కాట్టలనగలు ఉచితముగా పంపబడును.
సదరక ఇండియా జాతరే మ్యూనుఫాక్చరీంగు కంపెనీ,
481, టంక సాలివీధి, సామలకాచిపేట, మదరాసు.
The Southern India Jewellery Manufacturing Co.,
481, Sowcarpet, Madras.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతో 2-1-0.
6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.
... ఈ వాచ్ బల్వత్తమైన లీవర్
మోటోరీక నాణ్యమైన యంత్ర
సామానులతో తయారై యిప్పుడే
నూతనముగా వచ్చియున్నది. కొంచె
మైనను వ్యత్యాసములేమందా సరి
యైన కాలక్రమము చూపించు
వాచి యిదియే, మిగతల సుందర
మైనవి ఏ 6 బహుమతుల వికరం.
1. నాణ్యమైన చేతిగుడ్డ, 2. సుమళ
మైన ఆరీయసీసా, 3. సర్వాకార
మైన ఉంగరము, 4. గడియారపు
గొలుసు, 5. వివిధమైన స్టీలుబిల్లు
6. బిక్కులుమామెడు కంప్లెటు.
దయచేసి ఈ విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.
బి. ఆర్. వెంకటరమణ అందు కంపెనీ,
నం 7, కోపు వెంకటాచలయ్యరు నందు, మదరాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయలువాచ్.
గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము దయమిద
మాకంపెనీ చేయి ఎట్టనిపీరా
గో నుండిపండి యందును.
ఇది గానుట కందమై తలచిన
మును, డెప్యూటాంట్ ఆను గ్లాసు
జోమునుగలిగి మొరటుపనులకు
దగియుండును. పెట్టెమాత్ర లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కంచి యుండును. సీను నుండి
మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన నెవరియొద్దను జిక్కుదు.
ఒకకొక్కనును తీయదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి
తీయి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి
యార మిదియొకటియేయని యనుభవమున దెలియును ఇదివఱ
కనేక గడియారములు భర్తయి యోగ్యతాపత్రముల నంది
యొన్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడును. మా పట్టణమున
కనేకులు కొని సంరక్షించిరినన, జేలుమాట తెందుకు
మిమీరియోర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 17, మద్రాసు.
మంచిమయము! తనజేలు భర్తయిదీ! తనక దొరుకట్టి!!
ఈసంవత్సరం కొనుహరికి, పంచ 1-కి అల్లెలార్పాడుమా
రొర్యని కోడలప్రభువము అను గ్రంథయొకటి ఇశాము
మేలైన జపాక్ పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్పవడినందున
మనకుం భరణం లోగించియున్నాము.
వాచనలారా! శృంగారమున్న
నాగజీవయమున్న గల మేలైన జపాక్
పట్టుపంచలు పంపించుమనం అను
దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించిం
చిగా ముగతొడ్డి పంచలుమాత్రమే
యొన్నది. ఇందులో ఎరువు, తచ్చు
అభవచ్చు, రోజా, మేఘముం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. గ్లా
సీనుమైచి, ర్యరపడుడు.
శ్రీమూరనిడివిన్ని 2½ మూర పెట్టెలగుల పట్టుపంచ 1కి 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలాభర్తులు ... -0-4-0
డిటా పెంచుపంచలు కొనుహరికి తపాలాభర్తులు ఇశాం.
టి. సీతారామ మొదలియార్.
3, కందప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేరీ, మదరాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.
ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు
భాషలో తెగినవలయులతో కథలవలె నని తయారును.
చంచాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (సమారంభి 6000
పుటలు) 6 సంచికలు, చంచా రు. 2-0-0-0
(పోస్టేజీతో సహా) ప్రవేశ రుసుములేదు. ప్రప
త్యగము చందా ముందగ స్వీకరింపబడును.
వలయువారు:— గా. మారినెస్ట్రో లిమరాపు, ఎం.కీ.,
ఇంకాదిశేట, మద్రాసు, ఇది ప్రారంభము

చుండుకు నూనె
సీసా 1-కి 0-8-0. వి. పి. సహా 0-10-0.
ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జల,
గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన
వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగఁ గలవు.
అమృతాంజన డిపో 6. తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

వనోపధి సార్వాపరిల్లా.

ఇది జేహమునందుబ్బు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కిళ్ళి
బొట్టు, సాతవాయువుబొట్టు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయ
చుగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాశితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
కుర్చిపజచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసామందును వాచిన తోడనే శరీరములో మెకవిభవైన మార్పు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాచిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.
కుష్టు కు మండు.
ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లి(త్రాగుటకు మందు)
నాగవల్లితైలము వైపుతకు మంగు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మందు 5-0-0.
డాక్టరు డి. బి సావంత్, ౧౪౪, ఫనస్వాడి, నం. 2, బొంబాయి.
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.